

اَوْبَهُرْ سَبِيْقِيْ تَبِيْكُوْ لَوِ كِيْ مَبَارَا
UNIVERSITI
TEKNOLOGI
MARA

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA (KELANTAN)

TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA

MOHAMMAD SAMSUDDIN BIN ALI

PENGUSAHA SENI KRAFTANGAN ROTAN KELANTAN

DISEDIAKAN OLEH:

MUHAMMAD AQIL BIN ABD HAMID

(2022708319)

MUHAMAD IMAM ZULHAKIM BIN ROSDI

(2021488976)

PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA

FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN

BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS

IMR 604 - PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN

SEMESTER 05 (OKTOBER 2023 - FEBRUARI 2024)

PENGHARGAAN

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, bersyukur ke atas ilahi dengan limpahan rahmat serta nikmat masa, nyawa tenaga yang dianugerahkan kepada kami untuk menyempurnakan tugas kerja kursus untuk subjek IMR 604: Dokumentasi Sejarah Lisan tanpa sebarang masalah dan pada tarikh yang ditentukan. Selain itu, saya juga ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada pensyarah Puan Nurulannisa Binti Abdullah yang mengajar subjek IMR 604 yang mana beliau menghulurkan bimbingan, kesabaran dan komitmen dalam memberikan arahan tentang cara menyiapkan tugas yang diberikan ini.

Bimbingan beliau telah memainkan peranan penting untuk kami bagi menyediakan dokumentasi sejarah lisan dengan begitu lancar. Kami amat menghargai jasa yang diberi oleh beliau kerana tanpa bimbingannya, kami tidak boleh menyempurnakan tugas ini pada tarikh yang dikehendaki. Sejuta-juta terima kasih kepada Puan Nurulannisa Binti Abdullah. Seterusnya, kami juga ingin mengucapkan terima kasih yang tidak terhingga kepada ibu bapa kami yang memberi pemudah cara untuk menyiapkan kerja kursus ini.

Mereka telah memberikan segala kemudahan dan sokongan moral yang tidak terhingga sampai kami berjaya menghabiskan tugas ini. Akhir sekali, bagi mana-mana pihak yang terlibat dalam tugas ini, kami ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada mereka atas jasa baik dan sikap tolak ansur dalam menyiapkan wawancara ini. Tanpa mereka mungkin tugas ini sukar disiapkan dengan sepenuhnya.

ABSTRAK

ABSTRAK

Abstrak

Temubual ini dilakukan bersama pengusaha MSB Enterprise, Mohammad Samsudin bin Ali, 67 tahun iaitu merupakan pengusaha kraftangan rotan dari Kelantan. Dalam rakaman ini akan merangkumi segala perbualan tentang latar belakang dan pengalaman hidup Encik Mohd Samsuddin pada awal beliau beraktif dalam seni kraftangan ini sehingga zaman terkini. Rakaman ini telah dijalankan pada tarikh 31 Disember 2023 iaitu pada pukul 2 petang Ahad di Wakaf Bharu, Kelantan dimana tempat itu juga merupakan rumah beliau tinggal dan juga tempat beliau menjalankan aktiviti perniagaan dia. Temubual ini dikendalikan oleh dua pelajar dari UITM iaitu Muhammad Aqil Bin Abd Hamid dan juga Muhamad Imam Zulhakim Bin Rosdi.

Kata kunci: *Kraftangan, seni, perniagaan, wakaf bharu, rotan*

Abstract

This interview was conducted with MSB Enterprise entrepreneur, Mohammad Samsudin bin Ali, 67 years old, who is a rattan handicraft entrepreneur from Kelantan. This recording will include all the conversations about the background and life experiences of Mr. Mohd Samsuddin from the beginning of his activity in this handicraft art until the present day. This recording was carried out on the date 31 December 2023 which is at 2 pm on Sunday at Wakaf Bharu, Kelantan where the place is also where he lives and also where he conducts his business activities. This interview was conducted by two students from UITM namely Muhammad Aqil Bin Abd Hamid and also Muhamad Imam Zulhakim Bin Rosdi.

Keywords: *Handicrafts, art, business, wakaf bharu, rattan*

ISI KANDUNGAN

ISI KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
Rujukan Kata	7 - 12
Biodata Tokoh	13 - 14
Biodata Penemubual	15 - 17
Pengenalan	18 - 19
Transkrip	20 - 21
Bahagian 1: Latar belakang tokoh	22 - 26
Bahagian 2: Latar belakang Pendidikan	26 - 31
Bahagian 3: Pengalaman tokoh dalam kerjaya beliau	31 - 67
Bahagian 4: Sumbangan dan pencapaian	67 - 68
Bahagian 5: Nasihat/Harapan	68 - 75
Bibliografi	76
Lampiran	77
Log Wawancara	78 - 84
Diari Kajian	85 - 88
Soalan Temubual	89 - 92
Surat Perjanjian	93
Gambar bersama Encik Samsuddin	94 - 99
Indeks	100 - 102

RUJUKAN KATA

Ado	Bolehkah
Apo	Apa
Akei	Akan
Asalkie	Asalkan
Apobilo	Apabila
Anyame	Anyaman
Ata	Hantar
Ambik	Ambil
Belakei	Belakang
Bapo	Bapa
Bowoh	Bawah
Bermulo	Bermula
Berado	Berada
Bendo	Benda
Banyok/banyok-banyok	Banyak/banyak-banyak
Bide	Bidang
Berapo	Berada
Barei	Barang
Bezo	Beza
Bulih	Boleh
Bahei	Bahan
Bukei	Bukan
Bendo	Benda
Bahagiey	Bahagian
Berunsurkei	Berunsurkan
blako	Semua
Bue	Buang
Beloh	Belah
Batei	Batang
Bergerok	Bergerak
Biaso	Biasa
Berwarno	Berwarna
Bule	Bulan
Beso	Biasa

Cito-cito	Cita-cita
Ceritokei	Ceritakan
Cumonye	Cumanya
Comei-comei	Comel-comel
Contohnya	Contohnya
Doh	Dah
Daripado	Daripada
Dale	Dalam
Dio/dyo	Dia
Diletakkei	Diletakkan
Gitu	Begitu
Gak	Juga
Gano	Macam mana
Guno	Guna
Hok	Yang
Hite	Hitam
Hadapei	Hadapan
Jare	Jarang
Jugok	Juga
Kenalkei	Kenalkan
Keduo	Kedua
Kijo	Kerja
Kei	Kan
Kalu	Kalau
Kelate	Kelantan
Kraftangey	Kraftangan
Kerjayo	Kerjaya
Kiro	Kira
Kedoh	Kedah
Kenangey	Kenangan
Kurey	Kurang
Keluarkei	Keluarkan
Ko	Ke
Keadaey	Keadaan
Ketey tange	Ketam tangan

Kadei-kadey	Kadang-kadang
Kaler	Warna
Kreto	Kereta
Keno	Kena
Kironyo	Kiranya
Kawe	Kawan/saya
Loni	Sekarang
Lepahtu	Lepas itu
Last	Akhir
Limo	Lima
Lamo	Lama
Leko	Leka
Lape	Lapan
Lamo	Lama
Letokkei	Letakkan
Mano	Mana
Mulo	Mula
Maso	Masa
Menengoh	Menengah
Mok	Mak
Mato	Mata
Menamatkei	Menamatkan
Menghasilkei	Menghasilkan
Mengusohokei	Mengusahakan
Macei	Macam
Memei/memey	Memang
Mano-mano	Mana-mana
Muroh	Murah
Memudohkei	Memudahkan
Menjimatkei	Menjimatkan
Makno	Makna
Mengguno	Mengguna
Mudo	Muda
Mentoh/metoh	Mentah
Mensiapkei	Menyiapkan

Mengucapkei	Mengucapkan
Membantukei	Membantukan
Memberikei	Memberikan
Menego	Meniaga
Mengiklankei	Mengiklankan
Masalohnyo	Masalahnya
Mejo	Meja
Melako	Melaka
Melibatkei	Melibatkan
Merato	Merata
Meluruskei	Meluruskan
Make	Makan
Nok	Nak
Namo	Nama
Nga	Dengan
Nuh	Di sana
Nyo	Nya
Ney	Enam
Nga tange	Dengan tangan
Nepoh	Tepoh
perempue	Perempuan
Puloh	Puluh
Poso	Puasa
Pade	Cukup
Pase	Pasang
Perbezoey	Perbezaan
Punoh	Rosak
Pekon	Lempar
Pastu	Lepas tu
Pendidikei	Pendidikan
Persekolahei	Persekolahan
Pertumbuhei	Pertumbuhan
Pikir-pikir	Fikir-fikir
Pado	Pada
Pertamo	Pertama

Pengusoho	Pengusaha
Perlukei	Perlukan
Penggunaey	Penggunaan
Payoh	Susah
Perok	Perak
Prase	Perasan
Pengeluarey	Pengeluaran
Pah	Lepas
Rendoh	Rendah
Raso	Rasa
Rusak	Rosak
Rato-rato	Rata-rata
Reti	Pandai
Sayo	Saya
Sorang	Seorang
Sambungkei	Sambungkan
Start	Mula
Seterusnyo	Seterusnya
Sapa loni	Sehingga sekarang
Sekolah	Sekolah
Sejarah	Sejarah
Sebabnyo	Sebabnya
Sekarei	Sekarang
Suko	Suka
Sapo-sapo	Siapa-siapa
Supply	Pembekal
Sapa	Sampai
Sepanjey	Sepanjang
Sambutey	Sambutan
Semuo	Semua
Sain/sain-sain	Kawan/kawan-kawan
Sedekei	Sedangkan
Sari	Sehari s
Sipe	Simpan
Tok	Tak

Takdop	Tiada
Tigo	Tiga
Tidoklah	Tidaklah
Tibo-tibo	Tiba-tiba
Tokleh	Tak boleh
Tue	Tuan
Tapok	Tapak
Tambey	Tambang
Timbey	Timbang
Taruh	Simpan
Usahawei	Usahawan
Wak	Buat

BIODATA TOKOH

NO.	PERKARA	PENERANGAN
1.	Nama Tokoh	Mohammad Samsuddin Bin Al
2.	Umur	
3.	Tarikh Lahir	
4.	Asal/Tempat Tinggal	Kelantan
5.	Taraf Perkahwinan	Islam
6	Agama	Malaysia
8.	Warganegara	

BIODATA PENEMU BUAL

PENEMUBUAL PERTAMA

NO.	PERKARA	PENERANGAN
1.	Nama	Muhamad Imam Zulhakim Bin Rosdi
2.	Umur	
3.	Tarikh Lahir	
4.	Asal/Tempat Tinggal	Kota Bharu, Kelantan
5.	Email	
6.	Agama	Islam
8.	Warganegara	Malaysia

PENEMUBUAL KEDUA

NO.	PERKARA	PENERANGAN
1.	Nama	Muhammad Aqil Bin Abd Hamid
2.	Umur	
3.	Tarikh Lahir	Kota Bharu, Kelantan
4.	Asal/Tempat Tinggal	
5.	Email	Islam
6	Agama	Malaysia
8.	Warganegara	

PENGENALAN

PENGENALAN

Dalam kajian ini, kita akan membuat penyelidikan tentang produk kraftangan di Malaysia terutama di lokasi Kelantan untuk menemu bual salah satu pengusaha barangan tersebut iaitu Encik Mohd. Samsuddin bin Ali, 67, atau lebih dikenali dengan nama gelaran beliau “Abang Din” dari Kota Kubang Labu, Wakaf Baharu, Kelantan. Melalui temubual ini, kita dapat tahu yang industri kraftangan rotan di Malaysia dapat melestarikan warisan budaya dan mempromosikan kekayaan seni tradisional Melayu serta menghasilkan produk berharga terutamanya di lokasi yang baru mendapat sambutan oleh rakyat tersebut. Selain daripada itu, kajian ini juga dijalankan untuk mengetahui dengan lebih lanjut tentang masalah yang dihadapi di dalam industri kraftangan rotan di Malaysia. Melalui kajian tersebut, kita dapat memahami dengan lebih lanjut tentang berbagai aspek yang berkaitan dengan perkembangan industri, pengaruh modernisasi, dan kejatuhan pemasaran industri tersebut.

TRANSKRIP

TRANSKRIP

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh dan Salam Sejahtera. Bahagian ini merupakan perbualan dengan pengusaha MSB Enterprise, Mohammad Samsudin bin Ali, 67 tahun iaitu merupakan pengusaha kraftangan rotan dari Kelantan. Dalam rakaman ini akan merangkumi segala perbualan tentang latar belakang dan pengalaman hidup Encik Mohd Samsuddin pada awal beliau beraktif dalam seni kraftangan ini sehingga zaman terkini. Rakaman ini telah dijalankan pada tarikh 31 Disember 2023 iaitu pada pukul 2 petang Ahad di Wakaf Bharu, Kelantan dimana tempat itu juga merupakan rumah beliau tinggal dan juga tempat beliau menjalankan aktiviti perniagaan dia. Temubual ini dikendali oleh dua pelajar dari UITM iaitu Muhammad Aqil Bin Abd Hamid dan juga Muhamad Imam Zulhakim Bin Rosdi. Tanpa membazirkan masa, berikut adalah hasil rakaman.

Petunjuk:

MSA: Encik Mohammad Samsudin Bin Ali (Tokoh)

IZ: Muhamad Imam Zulhakim Bin Rosdi (Penyoal)

MA: Muhammad Aqil Bin Abd Hamid (Penyoal)

IZ : **Okay, Assalamualaikum saya Muhamad Imamzulkhikim Bin Rosdi dan ini rakan partner saya Muhammad Aqil Bin Abdul Hamid ingin menemu ramah Encik Samsuddin atau lebih dikenali sebagai Abe Din yang merupakan pengusaha kraftangan rotan di negeri Kelantan. Boleh kita masuk ke soalan pertama?**

BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG TOKOH

IZ : ***Bolehko* [bolehkah] encik *kenalkei* [kenalkan] diri dengan *namo* [namo] penuh encik?**

MSA : **— Saya ni nama saya mohammad samsudin bin ali — tinggal di — di sinilah kampung dalam kota wakaf bharu.**

IZ : **— Berapa umur encik pada tahun ini?**

MSA : **— umur *sayo* [saya] *loninyo* [sekarang] — enam puluh tujuh tahun, enam puluh tujuh tahun.**

IZ : **— Boleh *sayo* [saya] tahu latar *belakei* [belakang] encik, berasal *mano* [mana], *pastu* [lepastu] membesar di *mano* [mana]?**

MSA : ***Sayo* [saya] berasal di sinilah di kampung dalam kota wakaf bharu haa dan saya memang dibesarkan di sini haa jadi saya pun memang keluarga saya pun disini.**

- IZ** : Asal disini.
- MSA** : Asal disini.
- IZ** : — **Boleh sayo [saya] tahu *namo* [nama] ibu *bapo* [bapa] encik?**
- MSA** : — Ibu *sayo* [saya] *mok* [mak] *sayo* [saya] *namo* [nama]
sekarang pun masih ada lagi haa dimana dia sekarang ni umur dalam sembilan
puluh tahun lah umur sekarang ni.
- IZ** : Ehem (mendeheh)
- IZ** : **Bapa pakcik?**
- MSA** : yer?
- IZ** : bapa?
- MSA** : — Bapa saya — sudah meninggal dah di sini juga, meninggal pun disini —
bermula hidup pun disini, dah meninggal dah.
- MA** : **Nama penuh? Nama penuh bapa pakcik?**
- MSA** : Nama penuh — ayah saya
- MA** :
- IZ** : **Encik — merupakan *anok* [anak] ke berapo [berapa] *dale* [dalam]
keluarga?**
- MSA** : Sayo *anok* [anak] yang *keduo* [kedua].
- IZ** : *Anok* [anak] yang *keduo* [kedua].

- MSA : *Anok* [anak] yang *keduo* [kedua] — tapi — abang *sayo* [saya] sudah meninggal dah — tinggal *sayo* [saya] *sorang* [seorang] la sekarang ni..
- IZ : Anak yang kedua daripada dua adik beradik?**
- MSA : Daripada dua adik-beradik.
- IZ : Okay.
- IZ : — Adakah encik sudah berkahwin? *Pastu* [lepastu] *namo* [nama] penuh isteri encik?**
- MSA : Saya sudah berkawin lah, nama isteri saya aminah binti ibrahim.
- IZ : Aminah binti ibrahim, lani umur berapa?**
- MSA : Dia — isteri saya ni umurnya lebih kurang umurnya —lima puluh sembilan tahun.
- IZ : Lima puluh sembilan tahun.
- MSA : Lima puluh sembilan.
- IZ : *Berapo* [berapa] *lamo* [lama] *doh* [dah] encik dan isteri encik berkahwin.**
- MSA : Saya ni berkahwin — tiga puluh tujuh tahun.
- IZ : Sudah tiga puluh tujuh tahun.
- MSA : Sudah tiga puluh tujuh tahun dan saya mendapat dua cahaya mata, laki-laki satu perempuan satu.
- IZ : — Lelaki dan perempuan tu masih tinggal bersama dengan encik ke?**

- MSA : — Sekarang ni sudah, dia tidak tinggal sekali dengan saya cuma dia, dia kijo[kerja] di kuala lumpur *sorang* [seorang] dan satu lagi dia *kijo* [kerja] di Australia satu lagi.
- IZ : **Yang Kuala Lumpur tu lelaki ke perempuan?**
- MSA : Yang Kuala Lumpur tu perempuan. Yang kerja di Australia tu laki-laki, tapi itulah harapan saya laki-laki itulah yang akan meneruskan kerja-kerja saya.
- MA : **Boleh ke encik bagi nama cahaya mata encik?**
- MSA : — Nama yang perempuan tu Nurulhuda Binti Mohammad Samsudin dan yang laki-laki itu Mohammad Shaidan Bin Mohammad Samsudin.
- MA : Okey.
- IZ : **Berapa umur anak-beranak encik?**
- MSA : Anak saya tu yang laki-laki tu tiga puluh sem — tiga puluh sembilan yang yang adik yang laki-laki tu tiga puluh dua.
- IZ : — *Anok-beranak* [anak-beranak] encik — *hok* [yang] *duo* [dua] *orei* [orang] **tu mempengaruhi** *dop* [tak] *pertumbuhei* [pertumbuhan] *dalei* [dalam]
- MSA : *Hok* [yang] *sorang* [seorang] tu yang laki-laki yang duduk di Australia memang dia akan mungkin dia lah yang meneruskan kerja-kerja kerjaya saya tu sebab dia ni — dia lepas dia dia belajar di bahagian kraf seni rotan ni di institut kraftangan
- IZ : Oo di Australia

MSA : — Di Kuala Lumpur kei[kan] Institut Kraftangan di jalan di Rawang, Kuala Lumpur kei[kan] dia lah akan mengambil alih kerja-kerja saya bahagian rotan.

IZ : Okey — *Pahtu* [lepasu] masuk pada latar *belakei* [belakang] *pendidikei* [pendidikan] lah.

TAMAT BAHAGIAN 1

BAHAGIAN 2: LATAR BELAKANG PENDIDIKAN

IZ : Pada tahun *berapo* [berapa] encik mulo[mula] sambungkei[sambungkan] *pelajarei* [pelajaran]? *Zamei* [zaman] *persekolahei* [persekolahan] *start*[mula] *zamei* [zaman] *persekolahei* [persekolahan] seterusnya *seterusnyo* [seterusnya].

MSA : *Zamei* [zaman] *sayo* [saya]? *Say o*[saya] *persekolahei* [persekolahan] *sayo* [saya]?

IZ : Haah.

MSA : Persekolahan *sayo* [saya] tu *maso* [masa] tahun tujuh puluh sembilan tu saya — apa ni menduduki peperiksaan STP haa dulu STP la STP. Kemudian saya saya terus kerja saya terus pergi ke Singapura. Saya kerja di Singapura selama lima tahun.

IZ : Ehem (bunyi batuk).

Kemudian balik pada Singapura tu lah saya *pikir-pikir* [fikir-fikir] jadi kerja

kena kena cadangan kena *ambik* [ambil] satu kerja yang tetaplah di Malaysia ni, Jadi saya pilihlah kerja tu membuat perabot rotan haa gitu. Jadi saya belajar lah, saya belajar buat perabot rotan ni selama tiga tahun haa *lepahtu* [selepas itu] saya boleh saya buat saya buatlah usaha kerja-kerja rotan tu sampai sekarang *sapa lani* [sehingga sekarang] lah.

MSA : Haa *sayo* [saya] sebelum ni saya tak tidak tahulah bahagian kerja rotan ni tapi saya mengambil kursus haa dulu kursus — kursus sambil belajar di *bowoh* [bawah] di *bowoh* [bawah] jabatan belia dan sukan haa itu *bermulo* [bermula] *sayo* [saya] belajar membuat kerja-kerja rotan haa lepas *pado* [pada] tu *sayo* [saya] ikuti lagi kursus kraftangan institut kraftangan.

MA : Haa Mey *soaley* [soalan] *seterusnyo* [seterusnya].

IZ : ***Gapo* [apa] *namo* [nama] *sekoloh* [sekolah] *sekoloh* [sekolah] *encik* *sekoloh* [sekolah] *rendoh* [rendah] *sekoloh* [sekolah] *menengoh* [menengah] *pastu* *seterusnyo* [seterusnya].**

MSA : Haa *sayo* [saya] *sekoloh* [sekolah] *rendoh* [rendah] ni *sayo* [saya] belajar di *Sekoloh* [sekolah] — Sekolah Pasir Pekan, Sekolah Kebangsaan Pasir Pekan.
Sekoloh [sekolah] Pasir Pekan .

MSA : Haa kemudian saya pergi Sekolah Mahmud Mahyidin — kemudian saya pergi belajar di — Semit.

IZ : Oh Semit.

MSA : — Kemudian saya ada maknanya saya nak tidak keputusan saya tak tak *berapo* [berapa] baik saya pergi lagi Sekolah IP___ Institut Pendidikan dulu lah tapi

walau macam manapun saya tidak tercapailah nak pergi ke Universiti tu — saya
saya pun terus saya mem memilih kerjaya untuk kerja-kerja seperti macam ni.

IZ : ***Dale*** [dalam] ***banyok-banyok*** [banyak-banyak] ***mato***[mata] ***pelajarei***
[pelajaran] ***hok*** [yang] ***encik ambik*** [ambil], ***gapo*** [apa] ***pelajarei*** [pelajaran]
hok [yang] ***encik paling minat?*** Subjek paling minat

MSA : ***Sayo*** [saya] minat lukisan.

IZ : Ou lukisan.

MSA : sebab tu ***kito*** [kita] universiti ni ***tok*** [tak] ***berapo*** [berapa] ***nok*** [nak] ***nok*** [nak]
bulih [boleh] lah lukisan ni ***masotu*** [masa itu] — lukisan — ***sejarah*** [sejarah] —
geografi pun ***sayo*** [saya] minat.

IZ : ***Gapo*** [apa] ***cito-cito*** [cita-cita] ***encik maso*** [masa] ***encik maso*** [masa] ***encik***
berado [berada] ***dale*** [dalam] ***zamei*** [zaman] ***persekolahei*** [persekolahan]?

MSA : ***Cito-cito*** [cita-cita] ***sayo*** [saya] ni ***sebenarnyo*** [sebenarnya] ***nok*** [nak] ***kijo***
[kerja] kerajaan tapi tidak tercapailah memang rezeki ***sayo*** [saya] ikut jalan ni
lah — saya pun memang ***takdop*** [tiada] masalah lah.

(bunyi orang sedang berbual).

IZ : ***Pado*** [pada] ***maso*** [masa] ***loni*** [sekarang] adakah ***encik*** masih berhubung
dengan cikgu ***encik sekoloh*** [sekolah] ***rendoh*** [rendah] ***ko*** [ke] ***sekoloh***
[sekolah] ***menengoh*** [menengah] ***ko*** [ke]?

MSA : Sekarang ni ***sayo*** [saya] ***nok*** [nak] berhubung dengan ***sekoloh*** [sekolah] ***rendoh***
[rendah] tu kadang-kadang sudah mati ***doh*** [dah] ***cikgu-cikgu*** pun mati ***doh*** [dah]

tapi ada lah yang yang dulu-dulu tu ada lagi lah yang cikgu-cikgu tu yang masih ada tapi tidaklah banyak ada sebab saya pun sekarang ni umur pun dah enam puluh tujuh doh jadi kalau cikgu saya tu mungkin lah umur lapan puluh sembilan puluh *doh* [dah] kalau-kalau ada *kebanyokkei* [kebanyakkan dah meninggal dah cikgu-cikgu ni haha (ketawa kecil).

IZ : ***Pahtu* [pastu] *jamei* [zaman] *bilo* [bila] *last* [terakhir] tahun — *encik menamatkei* [menamatkan] *jamei* [zaman] *persekolahei* [persekolahan]?**

MSA : — saya tahun sembilan puluh enam lah.

IZ : Sembilan puluh enam.

MSA : Haa sembilan puluh enam lagi.

IZ : Okey, Kita masuk pada latar *belakei* [belakang] *menghasilkei* [menghasilkan] produk lah melalui *rotei* [rotan].

IZ : **Boleh *encik ceritokei* [ceritakan] sikit *sejarah* [sejarah] *menghasilkei* [menghasilkan] produk melalui *rotei* [rotan] di *kelate* [kelantan]?**

MSA : — *Sayo* [saya] *sayo* [saya] *pikirlah* [fikirlah] satu *kerjayo* [kerjaya] rotan ni adalah *bendo* [benda] mungkin *bulih* [boleh] *bulih* [boleh] maju sebab *apo* [apa] *sebabnyo* [sebabnya] sa *tidok* [tidak] *tidok* [tidak] rama *orei* [orang] yang buat haa *cumo* [cuma] *kalu* [kalau] *sekarei* [sekarang] ni pun *ado* [ada] *cumo* [cuma] yang *mengusohokei* [mengusahakan] ni ___ *ado* [ada] *tigo* [tiga] *orei* [orang] *sajo* [saja] di *Kelate* [kelantan] jadi *sebenarnyo* [sebenarnya] produk rotan ni *tidoklah* [tidaklah] *banyok* [banyak] sangat tapi *mace* [macam] *kito* [kita] *tigo* [tiga] *orei* [orang] *nok* [nak] ___ satu *Kelate* [kelantan] ni *memei* [memang]

boleh [boleh lah haa memang memang boleh kalau berbanding dengan kayu kayu ni kalau di kelantan ni berpuluh-puluh haa jadi walaupun *banyak* [banyak] pun *orei* [orang] *orei* [orang] *orei* [orang] ramai yang mahu *suka* [suka] kayu pun tapi yang buat tu ramai. Haa jadi macam rotan ni tidak ada yang *orei* [orang] *nak* [nak] buat ha tu walaupun di Malaysia pun *cuma* [cuma] ada berapa *orei* [orang] saja di Malaysia. *Gitulah* [begitulah].

IZ : Ermm.

IZ : *Ado* [ada] *tigo* [tiga] *orei* [orang] *pengusoho* [pengusaha] *rotei* [rotan] di *Kelate* [kelantan]?

MSA : Iye *sekarei* [sekarang] ni *ado* [ada] *tigo* [tiga] *orei* [orang] *sajo* [saja]

IZ : Boleh *sayo* [saya] tahu *tigo* [tiga] *orei* [orang] tu — dimana?

MSA : *Tigo* [tiga] *orei* [orang] tu — satu di dekat JPJ.

IZ : JPJ Panji?

MSA : Haa JPJ Panji satu dan satu lagi di Gelang Mas.

IZ : Ouu Gelang Mas.

MSA : Haa itu saja.

IZ : Encik berhubung ke nga [dengan] *tigo* [tiga] *orei* [orang] tu.

MSA : Masih lagi sekarang ____.

IZ : Bertukar-tukar idea.

MSA : bertukar-tukar idea dan kadang bertukar-tukar barang pun ada bertukar tukar

barang ada.

IZ : **Kiranya encik mengusaha sekali?**

MSA : Perusahaan tu suku-suku syarikat lain-lain.

IZ : Oh syarikat lain-lain.

MSA : Ha cuma kita masih buat perhubungan lagi lah.

IZ : Okey.

TAMAT BAHAGIAN 2

BAHAGIAN 3: PENGALAMAN TOKOH DALAM KERJAYA BELIAU

I. Soalan sebelum menceburi bidang rotan

IZ : Sebelum bergelar *usahawei* [usahawan] *kraftangei* [kraftangan] *rotei* [rotan] adakah encik masuk *dalei* [dalam] *kerjayo* [kerjaya] lain sebelum menjadi *pengusaho* [pengusaha] *rotei* [rotan] ni?

MSA : *Sayo* [saya] *tidok* [tidak] *tidok* [tidak] pergi ke *mano-mano* [mana-mana] *sayo* [saya] terus ke bahagian rotan — bahagian kraf rotan saya belajar.

IZ : Pada tahun *bilu* [bila] encik *start* [mula] belajar *dale* [dalam]?

MSA : Pada tahun — saya mulakan rotan ni pada tahun lapan puluh empat sampai sekarang saya tak pernah buat kerja-kerja lain. Jadi selalu *kito* [kita] *mengusoho*

[mengusaha] buat kerja ni sepenuh masa.

IZ : Okey.

II. Soalan semasa menceburi bidang rotan

IZ : **Bagaimana mana encik mula menceburi *dale* [dalam] *bide* [bidang] membuat *rotei* [rotan], perabot dari *rotei* [rotan].**

MSA : Saya bermula *usaho* [usaha] rotan ni dulu la saya dengan modal dengan menggunakan modal yang tidak besar dalam dua tiga ribu ringgit sahaja — cuma lepas daripada tu dia akan bertambah-bertambah lah sebab kita dengan mungkin dengan berkat usaha kita tu ha jadi rezeki kita pun — mari tu macam-macam — dalam macam-macam apa nama dalam beberapa keadaan contohnya saya mendapat bantuan daripada bantuan belia dan sukan, dapat bantuan daripada kemas, dapat bantuan daripada KADA — dapat bantuan daripada MTID sehingga sekarang ni saya sapat membuat macam ni. Jadi agensi-agensi kerajaan pun selalu tolong boleh tolong kita untuk menjayakan kerja kita ni.

IZ : **Sebenarnya encik mendapat perguruan, — mendapat perguruan daripada pihak *mano* [mana]? Macei [macam] encik belajar membuat *rotei* [rotan] ni daripada mana?**

MSA : *Sayo* [saya] daripada *mulo-mulo* [mula-mula] *sayo* [saya] *nok* [nak] belajar rotan ni saya jadi kita sebabnya kita daripada buruh Singapura, Jadi *kito* [kita] *pikir* [fikir] *tidok* [tidak] kekal lah *kito* [kita] bekerja di di negara asing, jadi saya *pikir* [fikir] lebih baik *kito* [kito] membuat — kerja di di malaysia ni walaupun dengan

membuat perabot rotan. Jadi kebetulan kita tahu maklumat-maklumat yang kerajaan tu boleh bantu seperti belia — apa ni — KADA, MARA semua boleh bantu kita jadi saya pun ikutlah program-program yang kerajaan yang saya tahu yang kerajaan boleh bagi tu.

IZ : Jadi encik mendapat pengalaman *pertamo* [pertama] sebelum masuk *bidey* [bidang] ni *daripado* [daripada] encik duduk di singapore lah?

MSA : Ha iye adalah sedikit sebanyak tu *daripado* [daripada] singapore tu saya *pikir* [fikir] benda *macei* [macam] ni, adalah.

IZ : *Berapo* [berapa] *lamo* [lama] *maso* [masa] yang encik *perlukei* [perlukan] untuk mahir *dale* [dalam] *bide* [bidang] ni?

MSA : Dia *kahu* [kalau] nak cakap mahir ni dia kerjaya masing-masing tapi kalau saya ni dalam dalam tiga tahun empat tahun tu dah dah boleh dah ha tapi kalau orang yang tak minat tu mungkin makan masa sikit tapi sebab saya ni kita kerja tu sekali dengan minat kita jadi kita rasa tidak puas dengan kerjaya bahagian rotan ini.

IZ : Macam mana encik terlintas nok [nak] buat *rotei* [rotan]? — adakah dari kecil lagi minat tu timbul raso [rasa] buat *rotei* [rotan] dan memasuki bidang *rotei* [rotan] ni?

MSA : Saya ni minat ni mari lepas sekolah jah lepas sekolah sebab saya ni *takdop* [tak ada] *aroh* [arah] nok [nak] buat kerja apa eh jadi lepas *pado* [pada] *sekoloh* [sekolah] tu kita pun cari-cari benda ini yang kita boleh buat tapi terus kita terjun dalam bidang rotan ni terus sampai sekarang ni kita tak *uboh-uboh* [ubah-ubah]

ke ke lain-lain ke apa ni lain-lain pendapatan terus kita berjalan ikut jalan ni sahaja.

IZ : **Pada pendapat encik, dalam bidang *rotei* [rotan] ni di kalangan warga *Kelate* [kelantan] adakah ia masih relevan kepada masyarakat *sekarei* [sekarang] terutamanya di *Kelate* [kelantan] lah?**

MSA : *Kahu* [kalau] *kiro* [kira] *sekarei* [sekarang] ni masih relevan lah sebabnya walaupun *dio* [dia] *sekarei* [sekarang] ni *orei* [orang] tumpu minat minat *sekarei* [sekarang] ni bertambah kepada rotan, pada rotan sebab rotan orang tahu rotan ni barang yang kukuh, barang yang tahan lama berbanding *nga* [dengan] kayu dengan perabot-perabot lain tu rotan ni tahan lama. Sebab tu rotan sekarang dia jadi harga tinggi, *tidok* [tidak] jadi hargo [harga] *rendoh* [rendah] sekarang ni rotan ni *kalu* [kalau] banding dengan pera dengan zaman-zaman dahulu dan zaman-zaman dahulu rotan ni cukup *muroh* [murah] *hargo* [harga] tapi sekarang ni harga tu jadi melambung tinggi sebab rotan ni dari segi permintaan luar negara pun dia dia harga tu mahal, jadi tu lah.

IZ : **Adakah encik mengeskport juga *barei* [barang] *rotei* [rotan] ni ke negara lain?**

MSA : *Takdop* [tak ada] *kito* [kita] ni bahagian kita ikut jualan dalam negara sahaja negeri dan negara saja.

IZ : ***Pado* [pada] *sapo-sapo* [siapa-siapa] *hok* [yang] *nok* [nak] menceburi *bide* [bidang] ni *bulih* [boleh] *ko* [ke] encik jadi guru untuk mereka *hok* [yang] *terutamonyo* [terutamanya] *tok* [tak] mahir *dale* [dalam] seni *kraftangey* [kraftangan] *rotei* [rotan]?**

- MSA : Ya boleh, saya biasa pun — pergi ke ke institut kraftangan tu untuk tunjuk ajar *budok-budok* [budak-budak] di institut kraftangan pelajar-pelajar institut kraftangan *sayo* [saya] *biaso* [biasa] pergi.
- IZ : **Pelajar bahagian *mano* [mana]?**
- MSA : Pelajar institut kraftangan bahagian seni rotan.
- IZ : ***Pado* [pada] pendapat encik lah *gapo* [apa] *bezo* [beza] *dale* [dalam] membuat kraftangan rotan ni *pado*[pada] *maso* [masa] *sekarei* [sekarang] dengan *maso* [masa] lalu? Adakah wujud teknologi moden *hok* [yang] *bulih* [boleh] *memudohkei* [memudahkan proses membuat *rotei* [rotan]]?**
- MSA : *Sekarei* [sekarang] ni *kalu* [kalau] *kiro* [kira] permodenan rotan tu ada tapi — yang buat buang kulit, kita boleh membuat yang mengikut kaler hitam, purple kita boleh buat tapi kena buang kulit. Tapi kalau yang yang ada kulit seperti macam ni (menunjuk ke arah kerusi rotan) dia tidak apa ni untuk tidak moden lah cuma moden ni kadang-kadang tu orang nak antik dia tak mahu moden jadi kita pun susahlah. Kita tengok atas permintaan diorang lah kalau *dio* [dia] *nok* [nak] moden tu, tapi diorang nak antik biasanya rotan ni. Anyam-anyaman pun dia dia lagi suka sekarang ni.
- IZ : **Kiranya dulu *nga* [dengan] *loni* [sekarang] *dio* [dia] *tok* [tak] *guno* [guna] mesin mana-mana lah *macei* [macam] *penggunaey* [penggunaan] mesin untuk *menjimatkei* [menjimatkan] *maso* [masa]?**
- MSA : Mesin tu *ado* [ada] sekarang pun *guno* [guna] mesin tapi kebanyakan bahagian rotan ni dia kebanyakan kerja tangan. *Namo* [nama] lagi kraftangan jadi *banyak*

[banyak *makno* [makna] *kalu* [kalau] *kiro* [kira] campur mesin dengan tangan ni — mesin ni tak sampai *limo* [lima] puluh peratus ha dia *banyak* [banyak] tangan *jugok* [jugak] *banyak* [banyak] *mengguno* [mengguna] anyaman *apo* [apa] tu anyaman memang tak boleh *guno* [guna]o mesin.

IZ : Anyaman dengan mesin ni adakah penggunaan mesin *hok* [yang] baru ni boleh menjimatkan *maso* [masa]?

MSA : Dia *sebenarnyo* [sebenarnya] anyaman ni dia mesin tak boleh *guno* [guna] anyaman, anyaman mesin tak boleh buat ha maknanya *kalu* [kalau] *bulih* [boleh] pakai stim je la, kalau moden tu pakai stim guna stim, Tapi kalau stim kita kena buat keluaran yang banyak-banyaklah macam nak buat dalam seratus set baru kita mendapat stim tu *kalu* [kalau] *nok* [nak] buat satu set dua set ni dia payoh [susah] *nok* [nak] buat stim ha dengan tu.

IZ : *Pado* [pada] pendapat encik lah *dale* [dalam] *bide* [bidang] *rotei* [rotan] ni adakah *dio* [dia] *bulih* [dapat] kekal lagi *pado* [pada] *maso* [masa] *duo* [dua] puluh tahun *akei* [akan] *datei* [datang]?

MSA : *Sayo* [saya] *raso* [rasa] boleh kekal ha sebab rotan ni selalu orang cari, selalu *ore* [orang] *ore* [orang] *ore* [orang] *suko* [suka] rotan *cumonye* [cumannya] bahagian-bahagian bahan *mentoh* [mentah] tu *tok* [tak] tahu lah dapat *supply* bekalan] ataupun *tidok* [tidak].

IZ : Encik dapat *daripado* [daripada] *mano* [mana] *bahei* [bahan] *mentoh* [mentah]?

MSA : Sekarang ni *bahei* [bahan] *mentoh* [mentah] *kito* [kita] *ambik* [ambil] daripada

Kedah daripada Perak *kalu* [kalau] dulu *kito* [kita] *ambik* [ambil] di — Jeli ha sekarang Jeli *takdop* [tak ada] *doh* [dah] rotan sudah habis.

IZ : Kironyo di *Kelate* [kelantan] ni *ado* [ada] di Jeli je lah?

MSA : Dulu, sekarang ni *tidok* [tidak] *ado* {ada} *doh* [dah] di Jeli atau pun Gua Musang sekarang ni tidak *ado* [ada] *doh* {dah} di Jeli rotan *tidok* [tidak] *ado* [ada] — kemudian sekarang ni *kito* [kita] *keno* [kena] *pegi* [pergi] *ambik* [ambil] ke *nuh* [sana] lah ke *Kedoh* [Kedah], *Perok* [Perak] sekarang ni *kito* [kita] *ambik* [ambil] dengan pembekal *jugok* [jugak] *bukei* [bukan] *kito* [kita] masuk *bukei* [bukei] *kito* [kita] masuk hutan *kito* [kita] *ambik* [ambil] dengan pembekal *jugo* [juga].

IZ : Adakah encik *ado* [ada] idola atau tokoh *hok* [yang] mendorong encik *dale* [dalam] memasuki *bide* [bidang] membuat *rotei* [rotan]?

MSA : Tapi rotan ni *dio* [dia] *payoh* [payah] sikit ___ tu lah bahagian yang memberi kursus tu lah ___ kraftangan tu lah kraftangan idola kita lah tu.

MA : *Sapo* [sapa] *dio* [dia] *namo* [nama] *dio* [dia]? *Dio* [dia] *namo* [nama] idola

MSA : Idola ni cikgu-cikgu di kraftangan lah ha kursus cikgu di kraftangan lah.

IZ : Kursus tu di *mano* [mana]?

MSA : Kraftangan di Kuala Pilah, ha di Kuala Pilah cikgu-cikgu situlah.

MA : Encik ingat lagi *ko* [ke] *namo*[nama] cikgu tu?

— ingat, cikgu Aziz.

MA : Cikgu Aziz.

- MSA : Haa, cikgu Aziz — cikgu apa ni Fatah — rama lagi lah. Perempuan pun ade namo Fauziah — bahagian mahir rotan lah cikgu Wahid.
- MA : **Diorang masih ade lagi lah *sekarei* [sekarang] ni?**
- MSA : — itu masih ada lagi cikgu Sahid sudah mati dah.
- MA : Okey.
- IZ : **Adakah encik *pernoh* [pernah] terfikir untuk beralih *pado* [pada] *bidey* [bidang] rotan ni ke *bidey* [bidang] lain sebelum ni la?**
- MSA : Tapi *kalu* [kalau] untuk *sayo* [saya] ni *sayo* [saya] *tok* [tak] beralih *doh* [dah] sebab umur pun dah *lamo* [lama] *doh* [dah] haha (ketawa kecil) umur *doh* [dah] umur *doh* [dah] *doh* [dah] *sapa* [sampai] enam puluh tujuh *doh* [dah] *nok* [nak] beralih ke mana lagi.
- MA : ***Pado* [pada] *zamei* [zaman] *mudo* [muda] encik dulu pernah *raso* [rasa] *nok* [nak] beralih?**
- MSA : Tapi *sayo tok* [tak] *tok* [tak] *prase* [perasan] *nok* [nak] beralih jadi *tibo-tibo* [tiba-tiba] jadi jadi *leko-leko-leko* [leka-leka-leka] *sapa* [sampai] umur enam puluh lebih macam tu lah.
- IZ : ***Gapo* [apa] *kenangey* [kenangan] paling manis *hok* [yang] pernah cik alami *sepanjey* [sepanjang] bergelar *usahawei* [usahawan] *kraftangey* [kraftangan] *rotei* [rotan]? *Kenangei* [kenangan] paling manis?**
- MSA : — *Cumo* [cuma] ye lah *maso* [masa] *sayo* [saya] *mulo-mulo* [mula-mula] tu *ado* [ada] lah *jugok* [juga] sebab *pengehuarei* [pengeluaran] *kito* [kita] tu — banyak

dan *kito* [kita] dapat membuat benda-benda yang cantik-cantik yang *comei-comei* [comel-comel] *kito* [kita] *bulih* [boleh] buat yang besar-besar *kito* [kita] buat. Itulah kenangan *sayo* [saya] *nyo* [nya] *cumo* [cuma] *sekarei* [sekarang] ni jadi *kito* [kita] pun *tok* [tak] *berapo* [berapa] *nok* [nak] *bulih* [boleh] buat *doh* [dah] *bendo* [benda] berat-berat besar-besar *kei* [kan]. Ha itu je lah.

IZ : **Tahun *bilu* [bila] *encik mulo* [mula] *bukok* [buka] *keda* [kedai] tu *perniagaey* [perniagaan] *kraftangei* [kraftangan] *rotei* [rotan]?**

Sayo [saya] *buko* [buka] *keda* [kedai] *maso* [masa] umur *sayo* [saya] *duo* [dua] puluh *lape* [lapan] ha *sayo* [saya] *buko* [buka] *keda* [kedai] *maso* [masa] umur *duo* [dua] puluh *lape* [lapan] lagi ataupun lebih *kurey* [kurang] dengan *maso* [masa] *loni* [sekarang] lebih *kurey* [kurang] dekat empat puluh tahun, dekat empat puluh tahun.

MA : ***Maso* [masa] *encik umur duo* [dua] puluh *lape* [lapan] tu tahun *berapo* [berapa] eh *Dale* [dalam] tahun?**

MSA : *Duo* [dua] puluh *lape* [lapan] tu tahun pada tahun sembilan — puluh sembilan — puluh sembilan puluh *ney* [enam] gitu *raso*[rasa] *gitulah* [begitulah] lebih *kurey* [kurang].

IZ : ***Berapo* [berapa] modal *hok* [yang] *encik keluarkei* [keluarkan] untuk *buko* [buka] *perniagaey* [perniagaan] ni?**

MSA : *Kalu* [kalau] dulu *tok* [tak] *banyak* [banyak] *sayo* [saya] *bermulokan* [bermulakan] dengan lebih *kurey* [kurang] *duo* [dua] ribu *sajo* [saja] lah modal *tok* [tak] *banyak* [banyak].

- IZ** : ***Duo*** [dua] ribu tu modal untuk?
- MSA** : untuk beli *bahei* [bahan] *mentoh* [mentah] *sajo* [saja] *sebabnyo* [sebabnya] *dio* [dia] *rotei* [rotan] ni *dio* [dia] *tok* [tak] guna mesin *banyok* [banyak] *kalu* [kalau] dulu lah *kito* [kita] *guno* [guna] *cumo* [cuma] satu hand ___ macam tu sikit *jah* [je].
- IZ** : ***Pahtu*** [lepastu] modal *keseluruhei* [keseluruhan] *macei* [macam] *buko* [buka] kedai *ko* [ke]?
- MSA** : *Buko* [buka] *keda* [kedai] pun *sayo* [saya] *tidok* [tidak] itulah modal *sayo* [saya] sekadar *duo* [dua] ribu *jah* [je], beli *bahei* [bahan] *mentoh* [mentah] *sajo* [sahaja] sebab *rotei* [rotan] ni *dio* [dia] *tidok* [tidak] *guno* [guna] mesin *banyok* [banyak] *kei* [kan] ha tapi *kalu* [kalau] *sekarei* [sekarang] ni *kalu* [kalau] tengok sini sekarang] ni banyaklah mesin-mesin *sayo* [saya] ado[ada] sebab [saya] pun *bukei* [bukan] buat *rotei* [rotan] [saja], *sayo* [saya] *sayo* [saya] *tamboh* [tambah] lagi untuk membuat *barei-barei* [barang-barang produk kayu, aluminium pun *sayo* [saya] buat *sekarei* [sekarang] untuk *barei-barei* [barang-barang] sliding door *ko* [ke] *sayo* [saya] buat *sekarei* [sekarang] ni jadi *banyok* [banyak] *sayo* [saya] buat *banyok-banyoklah* [banyak-banyaklah] *sayo* [saya] buat lagi, tapi walau bagaimanapun *kito* [kita] tumpu *bahagiey* [bahagian] kraf *rotei* [rotan] lah.
- IZ** : — ***Gano*** [macam-mana] *sambutey* [sambutan] *pelanggei* [pelanggan] terhadap *perniagaey* [perniagaan] encik, adakah *pelanggey* [pelanggan] berpuas hati? **Feedback?**
- MSA** : Buat *maso* [masa] *sekarei* [sekarang] ni okay lagi lah, sebab *kito* [kita] pun dah

lamo [lama] membuat kraf *rotei* [rotan] ni *bukei* [bukan] apo[apa] *bendo* [benda] *hok* [yang] *kito* [kita] *bulih* [dapat] buat *asalkei* [asalkan] beransur *berunsurkei* [berunsurkan] *rotei* [rotan] jadi *kito* [kita] *bulih*[dapat] buat *ginilah* [beginilah] produk *macei* [macam] *mano* [mana] *kito* [kita] *bulih* [dapat] *wak* [buat], *kecik* [kecil] atau besar *kito* [kita] *bulih* [dapat] buat. *Kito* [kita] *biaso* [biasa] buat *barei* [barang] *tigo* [tiga] *tigo* [tiga] produk tu selori pun *ado*[ada] *tigo* [tiga] *tigo* [tiga] *sajo* [saja]. Ya *kito* [kita] membuat buai *contohnya* [contohnya] buai besar lah , kita biasa buat kita hantar ke Langkawi masa tu.

MA : *Pado* [pada] *zame* [zaman] *mulo-mulo* [mula-mula] *encik buko* [buka] — *buko* [buka] *keda* [kedai] ni *macei* [macam] *mano* [mana] *sambutey* [sambutan] *pelanggey* [pelanggan] *hok* [yang] *mulo-mulo* [mula-mula] membeli *barey* [barang] *encik*?

MSA : Jadi *hok* [yang] *mulo-mulo* [mula-mula] tu memang lah *tidok* [tidak] *orei* [orang] tu pun *tok* [tak] kenali [kita] *orei* [orang] *tok* [tak] tahu *kito* [kita], memang *kito* [kita] buat *sajo* [saja] dulu lah, *kito* [kita] buat stok stok stok dulu lah dalam *duo* [duo] *duo* [duo] ribu modal ni lah *kito* [kita] beli *barei* [barang] *banyak* [banyak] *tidok* [tidak] *mace* [macam] *supo* [sama] *sekarei* [sekarang] ni, *duo* [dua] ribu modal tu dekat-dekat selori *barei* [barang]. Jadi walaupun *orei* [orang] *tok* [tak] beli *orei* [orang] *tidok* [tidak] *suko* [suka] *orei* [orang] *tidok* [tidak] beli lagi dengan *kito* [kita] *barei* [barang] tu pun *memey* [memang] *kito* [kita] *bulih* [boleh] buat lagi *bendo* [benda] tu pasal dulu *kalu* [kalau] *duo* [dua] ribu dulu dekat-dekat selori *hargo* [harga] *bahei* [bahan] *mentoh* [mentah] tu dekat selori. Tapi *kalu* [kalau] *sekarei* [sekarang] ni *duo* [dua] ribu *cumo* [cuma] baru seratus *batei* [batang] *jah* [je] baru *sekarei* [sekarang]. Ha jadi tinggi *hargo* [harga]

sekarei [sekarang] ni berbanding *nga* [dengan] dulu ha jadi *kito* [kita] *bergerok* [bergerak] *secaro* [secara] beransur-ansur lah. *Sayo* [saya] dulu *pernoh* [pernah] *sayo* [saya] *pekerjo* [pekerja] *sayo* [saya] *duo* [dua] belas *orei* [orang] dulu ha tapi *sekarei* [sekarang] ni — menurunlah sebab *keadaey* [keadaan] ekonomi *kito* [kita] meleset *apo* [apa] *loni* [sekarang] ha jadi *tidok* [tidak] *macei* [macam] dulu lah pekerja *sayo* [saya] *tok* [tak] ramai.

IZ : ***Sepanjey* [sepanjang] *melakukei* [melakukan] *pekerjaey* [pekerjaan] ni lah, *berapo* [berapa] *pendapatey* [pendapatan] *hok* [yang] paling tinggi *hok* [yang] pernah encik peroleh?**

MSA : Dia pendapatan ni dia *tok* [tak] tetap *sebenarnyo* [sebenarnya] ha *cumo* [cuma] jualan kita tu *kalu* [kalau] *kito* [kita] pergi ke institut kraf kita pergi buat pameran tu boleh lah lima belas ribu *dale* [dalam] *maso* [masa] sepuluh hari.

IZ : **Oh tu paling tinggi lah?**

MSA : Haa paling tinggi lah lima belas ribu *duo* [dua] puluh ribu pun boleh haa tapi *kalu* [kalau] *kito*[kita] duduk *kito* [kita] *sekarei* [sekarang] ni *kalu* [sekarang] *takdok* [tiada] *takdok* [tiada] yang *kito* [kita] *nok* [nak] pergi ke pameran *apo* [apa] *kito* [kita] buat stok lah haa *kito* [kita] stok stok kemudian *orei* [orang] beli tu — tak tetaplah.

IZ : **Beli *hok* [yang] siap *doh* [dah] la?**

MSA : Haa beli *hok* [yang] siap *doh* [dah] *tok* [tak] tetap lah haa kadang-kadang boleh lah *dale* [dalam] *tigo* [tiga] ribu pendapatan empat ribu pun boleh haa tapi *cumo* [cuma] *kito* [kita] *wak* [buat] stok untuk pergi ke pameran. Jadi sekali *kito* [kita]

pergi ke pameran tu boleh lah *limo* [lima] belas ribu selori *barei* [barang] *kito* [kita] angkat *gi* [pergi] boleh lah. Habis tu pameran *kito* [kita] pergi ni — di Kuala Lumpur Jalan Khalid, kalau di kalau di Perak menara condong, kalau di Johor — kita *gi* [pergi] di Angsana haa itu semua kraftangan di *bowoh* [bawah] bimbingan kraftangan la *bowoh* [bawah] bimbingan kraftangan.

III. Ahli pekerja/persaingan

IZ : Sekarang *ado* [ada] *berapo* [berapa] pekerja encik?

MSA : Sekarang *cumo* [cuma] *ado* [ada], *ado* [ada] *duo* [dua] *orei* [orang] tinggal *duo* [dua] *orei* [orang] *daripado* [daripada] belas-belas haa tapi walau macam mana pun saya boleh panggil *kalu* [kalau] kerja-kerja agak *banyak* [banyak], mustahak *nok* [nak] cepat *sayo* [saya] *bulih* [boleh] panggil lagi kawan-kawan itu.

MA : *Sapo* [sapa] *dio*[dia] *namo* [nama] pekerja encik tu?

MSA : Haa ada satu orang cina.

MA : *Cino* [cina].

MSA : Haa ada satu orang cina, kalau biasanya *kalu*[kalu] mari tu *jupo* [jumpa] dengan cina ni lah *sorei* [seorang] tu.

MA : Umur *dio* [dia] *berapo* [berapa] encik?

MSA : Dia dalam enam puluh lapan enam puluh sembilan lebih kurang macam tu lah.

MA : *Tuo* [tua] *doh* [dah] la.

- MSA : Haa
- MA : ***Dio* [Dia] *bilo* [bila] lagi berkhidmat dengan encik?**
- MSA : Dia berkhidmat dengan saya lebih kurang — tiga puluh lima tahun
- MA : Tiga puluh lima tahun?
- MSA : Haa dah lama dah.
- IZ : ***Gapo* [apa] *cabarey* [cabaran] *hok* [yang] dihadapi oleh encik *bilo* [bila] *nok* [nak] cari *pekerjo* [pekerja] baru? *Pekerjo* [pekerja] *hok* [yang] mahir *dale* [dalam] *bidey* [bidang] ni lah?**
- MSA : Tapi memang *dalei* [dalam] *pekerjo-pekerjo* [pekerja-pekerja] *rotei* [rotan] ni *nok* [nak] cari *pekerjo* [pekerja] baru tu *payoh* [susah] — *cumo* [cuma] *kalu* [kalau] *bulih* [boleh] pun *kalu* [kalau] *bulih* [boleh] *kito* [kita] *ambik* [ambil] pekerja baru itu dari institut kraf lah ha tapi kadang-kadang institut kraf ni *dio* [dia] jauh dari tempat *kito* [kita], jadi *kito* [kita] *tok* [tak] *tok* [tak] boleh *nok* [nak] diorang *tok* [tak] taknak mari lah bekerja dengan *kito* [kita] ni pasal *dio* [dia] *dio* [dia] *maknonyo* [maknanya] *budok* [budak] pun *budok* [budak] kadang-kadang *dio* [dia] pelajar *daripado* [daripada] Sabah Sarawak pun *ado* [ada] jadi *kito* [kita] *payoh* [susah] *jugok* [juga] *nok* [nak] *ambik* [ambil] *pekerjo* [pekerja] baru.
- IZ : **Adakah encik *nok* [nak] *tamboh* [tambah] lagi *pekerjo* [pekerja] encik *pado* [pada] *maso* [masa] *hadapei* [hadapan]?**
- MSA : Haa tapi *kito* [kita] *nok* [nak] *tamboh* [tambah] tapi tengok keadaan pasaran *kito* [kita] *lagu mano* [macam mana] pasal keadaan *loni* [sekarang] ekonomi tidak

menentu.

IZ : Adakah encik *ado* [ada] *persaingey* [persaingan] *hok* [yang] *banyak* [banyak] ataupun pesaing rapat *dale* [dalam] *bidey* [bidang] *rotei* [rotan] lah?

MSA : *Persaingey* [persaingan] tu tentu *ado* [ada] tapi *takdop* [tiada] *masalah* [masalah] sebab *kalu* [kalau] *kiro* [kira] *dale* [dalam] *Kelate* [kelantan] ni *cumo* [cuma] *ado* [ada] *tigo* [tiga] *orei* [orang] *jah* [je] jadi *tigo* [tiga] *tigo* [tiga] syarikat ni membuat rotan sebenarnya ni tidak cukup *dale* [dalam] satu *Kelate* [kelantan] ni haa apatah lagi satu Malaysia tak cukup, jadi kerja kita pun selalu ada selalu *bulih* [boleh] buat, *bahei* [bahan] *metoh* [mentah] *kito* [kita] pun selalu *banyak* [banyak] jadi *tok* [tak] *kesoh* [kisah] lah pasal persaingan *kito* [kita] tu *bukei* [bukan] *masalah* [masalah] sangat. *Dio* [dia] setiap *usahawei* [usahawan] setiap *usoho* [usaha] *kito* [kita] ni mesti *ado* [ado] *persaingey* [persaingan]. *Kalu* [kalau] *nok* [nak] lari pado [pada] *persaingey* [persaingan] *memey* [memang] *kito* [kita] *tokleh* [tak boleh] *nok* [nak] buat bisnis la.

(bunyi nada dering telefon)

IV. Peralatan/produk/tempahan

MA : Encik untuk *seterusnyo* [seterusnya], *apokoh* [apakah] peralatan yang *digunokei* [digunakan] untuk membuat produk ini dari *rotei* [rotan]?

MSA : *Behei-behei* [bahan-bahan] untuk buat *rotei* [rotan] ni mesti kena *ado* [ada] pisau golok untuk kita panggil nak __ __ lepastu kita nak *mehuruskei* [kan] *rotei* [rotan] tu

kito [kita] pakai alat semawar. Semawar tu sekarang ni pakai gas. Lepastu ada juga *kito* [kita] *guno* [guna] *ketey tange* [mengetam tangan] lepastu spanar *daripado* [daripada] kayu *hok kito* [yang kita] buat sendiri lah—patut *ado jugo* [ada juga] mesin kerat—mesin *beloh* [belah] *hok* [yang] *kito guno* [kita guna] mesin. *kalu* [kalau] dulu *takdok* [tiada] mesin—*kito* [kita] *paka* [buat] kerat *nga tange* [dengan tangan] terus gitu jah. Alat *dio* [dia] tidak banyak sebenar *tidok lah* [tidaklah] *mace* [macam] kayu tapi *kito* [kita] boleh *wak* [buat] *blako* [semua] *walaupun* [walaupun] alat *dyo* [rotan] tak banyak

MA : Dari mana encik mendapat peralatan tersebut?

MSA : Peralatan itu *kito* [kita] beli *jah*[sahaja]—*mace* [seperti] gas kita beli tu biasa *jah* [sahaja], *mace* [seperti] semawar tu *kito* [kita] beli *jugo* [juga] cuma spanar tu kita kena *wak* [buat] sendiri—spanar *daripado* [daripada] kayu kena *wak* [buat] sendiri untuk bengkok.

MA : Berapakah kos *hok* [yang] dikeluarkan oleh encik untuk membeli peralatan tersebut?

MSA : Peralatan tu *sebenarnya* [sebenarnya] *tidok* [tidak] *banyak* [banyak] *kalu* [kalau] tiga ribu sekali *sudoh* [sudah] boleh buat.

IZ : __beli sekali boleh *guno* [guna] *lamo* [lama] *doh* [dah]?

MSA : *Dio* {produk} *tok* [tak] *punoh* [rosak]—*dio* [produk] *tok* [tak] cepat *rusak* [rosak]. *Kito* [kita] beli sekali tu *memey* [memang] boleh buat—kekal lama. *Bare* [produk] tu *tok* [tak] cepat *rusak* [rosak].

MA : Bagaimana encik ahhh membeli peralatan tersebut? Encik kena pergi kedai tu

sendiri *ko* [ke] ataupun *tue* [tuan] *dio* [dia] mari hantar?

MSA : *Kito* [kita] pergi cari. *Asalnyo* [asalnya] *dyo* [pembeli] beli *bare* [produk] *kito* [kita] ni *tidok* [tidak] *acat* [selalu] sangat lah, *tidok* [tidak] *kato* [kata] selalu *sokmo* [selalu] *dok* [tidak] lah. *Kade-kade* [kadang-kadang] *kalu* [kalau] *kito* [kita] beli—*bare* [barang] tu, 3 tahun boleh *tehe* [tahan]. *Tidok* [tidak] lah *kato* [kata]_ _ _ *memey* [memang] mari cari *tadok* [tiada]. *Kito* [kita] *memey* [memang] kena cari sendiri. Untuk *kijo* [kerja] *mace* [seperti] ni, pembekal *tidok* [tidak] mari untuk *kito* [kita] beli *bare-bare* [barang-barang] mesin—*tok* [tak] mari. *Kito* [kita] kena pergi beli sendiri.

MA : Selain daripada peralatan, *bahe* [bahan] *gapo* [apa] *digunokei* [digunakan] untuk buat *rotei* [rotan]? Membuat *kei* [kan] perabot dari *rotei* [rotan]?

MSA : Peralatan ni *dio* [produk] biasa lah seperti selek termasuk lah *jugok* [juga]. Selek *bendo* [benda] kena *guno* [guna] untuk—sebab *kito* [kita] kena kesmaskini *bendo* [benda] ni siap, kita kena selek. Tu lah, *tadok* [tidak] lah *bare-bare* [barang-barang] *nyo* [nya] *apabilo* [apabila] *kito* [kita] *mengguno* [mengguna] *bahe-bahe* [bahan-bahan] tu kan untuk potong, untuk *beloh* [belah]—*pastu* [lepastu] kesar-kesar tu untuk membuat *tapok* [tapak] _ _ _ hitam-hitam. *Apabilo* [apabila] *kito* [kita] buat—boleh buat produk terus lah. Jadi *apabilo* [apabila] siap produk, *kito* *keno* [kena] selek lah. *Pastu* [lepastu] selesai lah, *tadok* [tidak] masalah lah.

MA : Bolehkah encik cerita sikit *mace* [macam] *mano* [mana] ataupun *langkoh-langkoh* [langkah-langkah] untuk membuat perabot dari *rotei* [rotan]? *Langkoh* [Langkah] *pertamo* [pertama], *langkoh* [langkah] kedua?

MSA : *Kalu* [kalau] *kito* [kita] buat *rotei* [rotan] ni, langkah *pertamo* [pertama] *kito* [kita]

keno [kena] bersih dulu, cuci–gosok dengan air sabun, dengan berus besi. Kemudian kita akan bue [buang] kupu-kupu yang *ado* [ada] *sepi-sepi* [celah-celah] tu. Kemudian, *kito* [kita] *keno* [kena] kasi kering *rotei* [rotan] tu—kemudian, *kito* [kita] boleh lentur, boleh *pekon* [baling] *rotei* [rotan] tu untuk *nok* [nak] jadi kan bentuk *mace-mace* [macam-macam]—bentuk bulat *ataupon* [ataupun] bentuk *apo* [apa] ni—bujur *wak* [buat]— bentuk lah.

IZ : Lepas encik bentuk *kei* [kan], *pastu* [lepastu] encik sambung *kei* [kan]?

MSA : *Kito* [kita] akan paku menjadi bentuk kerusi lah. Apabila kita buat—*contohnyo* [contohnya] *kalu* [kalau] kerusi bentuk bulat—seperti yang *awok* [awak] duduk ni—kita buat bentuk bulat, kita buat *bahagie* [bahagia] *bowoh* [bawah], *bahagie* [bahagia] *belake* [belakang] *pon* [pun] *buleh* [boleh] buat. Lepastu *kito* [kita] lekat lah, jadi kan satu kerusi. Tapi *kalu* [kalau] kerusi tu bentuk *anyame* [anyaman], lambat lah—*kalu* [kalau] *kito* [kita] buat tu *make* [makan] *maso* [masa] lah. *Kalu* [kalau] bentuk kosong, jenis *hok* [yang] *tadok* [tiada] *anyame* [anyaman] tu cepat lah sikit. ___ atah [bergantung] lambat cepat lah. *Kijo* [kerja] *tange* [tangan] ni *kade-kade* [kadang-kadang] *make* [makan] sikit *jah* [je] *maso* [masa] bergantung atas susah *ataupon* [ataupun] *mudoh* [mudah]. *Hok* [yang] jenis buat lambat ni, agak mahal lah kos dyo [produk] *tambah* [tambah] *pulok* [pula] *payoh* [susah] *nok* [nak] buat.

MA : *Dio* [dia] *ado* [ada] *perbezoey* [perbezaan] *ko* [ke] *maksudnyo* [maksudnya] *kalu* [kalau] *nok* [nak] buat perabot *hok* [yang] jenis besar tu *susoh* [susah] *ko* [ke] *pahtu* [lepastu] perabot *hok* [yang] jenis *kecik* [kecil] tu *mudoh* [mudah]?

MSA : Dia *kade-kade* [kadang-kadang] *kalu* [kalau] perabot biasa ni bagi saya *tidok* [tidak]

kato [kata] susah sangat lah. Cuma *kade-kade* [kadang-kadang] lambat, *kade-kade* [kadang-kadang] cepat. Untuk *hok* [yang] jenis perabot *hok* [yang] termasuk *anyame* [anyaman] ni, *memey* [memang] *bendo* [benda] ni lambat lah.

MA : *Adokoh* [Adakah] encik *menawarkei* menawarkan perabot *rotei* [rotan] ni dalam berwarna *ataupon* [ataupun] *dale* [dalam] asli?

MSA : *Kalu* [kalau] *kito* [kita] *nok* [nak] tawar ni, *kalu* [kalau] saya lebih kepada bentuk asli lah.

MA : Bolehkah pakcik buat perabot yang berwarna? Jika pakcik menawar dalam berwarna, warna apa yang pakcik tawarkan?

MSA : *Pokcik* [pakcik] ni *buleh* [boleh] buat dalam *berwarno* [berwarna]. *Warno* [warna] *hok* [yang] *pokcik* [pakcik] *tawarkei* [tawarkan] ialah warna *hite* [hitam], purple—ikut lah *dio* [dia] *ore* [orang] *suko* [suka] *warno* [warna] *apo* [apa]. Tapi *bilu* [bila] *masaloh* [masalah] *nyo* [nya], *kalu* [kalau] *kito* [kita] *nok* [nak] *wak* [buat] *kaler* [warna]—*kito* [kita] *keno* [kena] buat kulit. *Warno* [warna] *tu* [itu] *semuo* [semua] kena *wak* [buat] kulit.

MA : — pada *mulo-mulo* [mula-mula] encik bergiat aktif *dale* [dalam] *bide* [bidang] ni? *Berapokoh* [berapakah] *hargo* [harga] *mulo-mulo* [mula-mula] encik *letakkei* [letakkan] — pada produk ni *pahtu* [lepastu] *hok* [yang] *adokoh* [adakah] *hargo* [harga] tu naik?

MSA : *Kalu* [kalau] berbanding dengan dulu, *sekare ni* [sekarang ini] *hargo* [harga]—bahagi tiga per empat *ado lah* [adalah] *sekare ni* [sekarang ini]__ __ lebih mahal lagi. *Kalu* [kalau] *contohnyo* [contohnya], *kalu* [kalau] satu kerusi bentuk kuda tu __

_kalu [kalau] dulu, dua belas ringgit, ia naik *tigo* [tiga] puluh ringgit. *Sekare* ni [sekarang ini] seratus *duo* [dua] puluh ringgit satu saya jual. *Kalu* [kalau] perabot *hok* [yang] *berwarno* [berwarna], tu—*dio* [harga] lebih lagi. *Contohnyo* [contohnya] saya cakap, *kalu* [kalau] *sebate* [sebatang] *rotei* [rotan] tu—kita kena tambah dalam *duo* [dua] ringgit—satu *bate* [batang] *rotei* [rotan] tu *keno* [kena] *tamboh* [tambah] *duo* [dua] ringgit. Untuk *hok* [yang] *wak* [buat] perabot kulit__ __
 _kena tambah *duo* [dua] ringgit. *Maknonyo* [maknanya] *kalu* [kalau] tengok atas atas satu set kerusi tu, ingat *lebih kure* [lebih kurang] seratus *jah* [je]. Kemudian untuk selek tu, kena tambah lagi *dale* [dalam] *duo* [dua] ratus.

MA : *Bilo* [bila] encik menjual *barei* [barang] lah ko *pelanggey* [pelanggan] tu, *berapo* [berapa] *hargo* [harga] *hok* [yang] selalu *dio* [dia] beli perabot encik?

MSA : *Hargo* [harga] ni *kadei-kadei* [kadang-kadang] *dio* [dia]—*ado* [ada] *ore* [orang] tu *dyo* [dia] *nok* [nak] yang mahal *pon* [pun] *ado* [ada]—saya boleh jual *sapai* [sampai] satu set tu, tujuh ribu *pon* [pun] *ado* [ada], satu set. Tapi *bendo* [benda] ni boleh *melibatkei* [melibatkan] anyaman mengikut kategori *barelah* [baranglah]. Tapi *mace* [seperti] ___ kerusi yang *awok* [awak] duduk ni (menunjuk ke arah kerusi) , *mace* [seperti] ni, kita jual *hargo* [harga] baru iaitu tiga ratus *limo* [lima] puluh. Tak mahal. Tapi *mace* [seperti] kerusi yang saya duduk ni, *kalu* [kalau] *hargo* [harga] *sekare* [sekarang] ni—ni *kalu* [kalau] *hargo* [harga] *sekare* [sekarang] ni, dalam *duo* [dua] ribu setengah tak masuk ___. *Kalu* [kalau] dulu, saya jual seribu lima ratus tu sekali dengan kerusi *doh* [dah]. *Sekare* [sekarang] ni harga tinggi.

MA : *Dale* [dalam] *banyak-banyak* [banyak-banyak] tempat di *kelate* [kelantan], ni tempat *mano* [mana] paling *banyak* [banyak] *orei* [orang] *nepoh* [tempah] perabot encik?

MSA : Dia—*kalu* [kalau] saya keluar di—ahhh—buat pameran di Kuala Lumpur, *banyak* [banyak] dapat sambutan dari *ore* [orang] *sano* [sana]. Tapi *kalu* [kalau] di sini, *ore* [orang] sini lah. Jadi, sebabtu *kadei-kadei* [kadang-kadang], saya ni selalu keluar lah. Saya, *kalu* [kalau] saya keluar *ko* [ke] *Perok* [Perak]—*ore* [orang] *Perok* [Perak] *banyak* [banyak] buat *pamerei* [pameran] sebab di *Perok* [Perak] *pon* [pun] *tidok* [tidak] *ado* [ada] ramai *ore* [orang] buat *rotei* [rotan]. Ia pembeli ni di *Kelate* [Kelantan], ia *merato* [merata] juga. *Kadei-kadei* [kadang-kadang], *dio* [dia] pembeli ni *daripado* [daripada] tempat *sano* [sana] *pon* [pun] mari sini pasal *kadei-kadei* [kadang-kadang] saya *tokleh* [tak boleh] buat *pon* [pun] *ado* [ada]. Jadi *sano* [sana] *hok* [yang] *tokleh* [tak boleh] buat *pon* [pun] mari sini. Maksud saya, *lamo* [lama] *doh* [dah] saya buat *bendo* [benda] *mace* [seperti] ni *kei* [kan]. Saya—*cumo* [ada] *ado* [ada] lah, *pelange* [pelanggan] untuk—ahh—untuk kedai tu satu sebuah tu, *bukelah* [bukanlah] ___ *gitu* [begitu] sangat. *Buke* [bukan] menonjol sangat lah.

MA : *Kalu* [kalau] ada *tempahey* [tempahan] daripada *pelanggey* [pelanggan] *macei* [macam] *mano* [mana] kaedah encik *gunokei* [gunakan] untuk menjual *barangey* [barangan] encik ke *pelanggey* [pelanggan] tu *adokoh* [adakah] *pelanggey* [pelanggan] tu mari *ko* [ke] kedai encik ataupun encik *ata* [hantar] *ko* [ke] *rumoh* [rumah] *dio* [dia] sendiri?

MSA : *Kalu* [kalau] untuk *tempahe* [tempahan] tu—ahh—*pelange* [pelanggan] tu mari sebab saya—pasal *sekare* [sekarang] ni melalui ekspor *pon* [pun] *ado* [ada] *kei* [kan], *dio* [dia] tengok produk *pokcik* [pakecik]. Kito *buleh* [boleh] hantar [pekerja] tapi kos kena *tamboh* [tambah] lah. *Sekare* [sekarang] ni, *dyo* [dia] kos pengangkutan ni, *dyo* [dia] tinggi sikit—*tok* [tak] *mace* [seperti] dulu. *Sekare* [sekarang] ni *walaupun* [walaupun] *kito* [kita] *nok* [nak] keluar—tempat saya ni

lebih *kure* [kurang] *beberapo* [beberapa] kilo, lima, enam kilo *sahajo* [sahaja] *pon* [pun] tak__ __*kito* [kita] amik kos—*kalu* [kalau] *tok* [tak] cukup—*bare* [barang] *tok* [tak] cukup satu *kei* [kan] *ado* [ada] *pon* [pun] tak *pade* [padan] *kito* [kita] nak datang, *kito* [kita] *keno* [kena] *amik* [ambil] *jugok* [juga] kos. Limo puluh ringgit *ataupon* [ataupun] lapan puluh ringgit.

MA : Untuk *caro* [cara] *nok* [nak] *ata* [hantar] tu encik *ado* [ada] bagi *kenderoey* [kenderaan] *ko* *pekerjo* [pekerja] encik *gi* [pergi] *rumoh* [rumah] *dio* [dia] *gi* [pergi] *ata* [hantar]?

MSA : Ahhh—*kito* [kita] ni lah kita *buleh* [boleh] panggil—bahagian kenderaan lah untuk bahagian pengangkutan ada lah *kito* [kita] sedia. *Kito* [kita] mungkin *tok* [tak] *gi* [pergi] sendiri, *kito* [kita] bagi alamat *dyo* [dia] lah *kito* [kita] pergi hantar lah__.

MA : *Kalu* [kalau] *ado* [ada] produk perabot kecil lah *hok* [yang] encik buat tu—ahh encik menghantar *ko* [ke] pelanggan tu menggunakan kaedah *apo* [apa]?

MSA : *Kalu* [kalau] kecil sangat tu *dyo* [pelanggan] *buleh* [boleh] *wak* [buat] balik sendiri lah tapi *kalu* [kalau] lah besar sikit, *kalu* [kalau] *dyo* [pelanggan] *buleh* [boleh] masuk *dale* [dalam] *kreto* [kereta], masuk *dale* [dalam] *kreto* [kereta]. *Kalu* [kalau] *dyo* [pelanggan] *tokse* [tak mahu], *dyo* [pelanggan] *saye* [sayang] *jugok* [juga] *kreto* [kereta], *kito* [kita] *keno* [kena] *amik* [ambil] *tanbe* [tambang] *duo* [dua] *puloh* [puluh]. *Kito* [kita]—amik [ambil] *tabe* [tambang] *jugok* [juga] lah. Pasa! *sekare* [sekarang] *ni*, *tanbe* [tambang] *dyo* [dia] mahal *loni* [sekarang]. *Tidok* [tidak] *mace* [seperti] dulu.

MA : Ahh buat *maso* [masa] *sekare* [sekarang], *ado* [ada] *ko* [ke] pelanggan *hok* [yang] *menempoh* [menempah] perabot encik ni luar *daripado* [daripada] *Kelate* [Kelantan]? Dari negeri *mano* [mana]?

MSA : Ada—yang *biasanyo* [*biasanya*] ____ saya lah *daripado* [daripada] Kuala Lumpur *mano* [mana] *pon* [pun], pasal Kuala Lumpur tu pusat jualan *kito* [kita] tu. *Kadei-kadei* [kadang-kadang], *ore* [orang] di Kuala Lumpur tu *ore-ore* [orang] Pahang *pon* [pun] pergi, *ore* [orang] *Melako* [Melaka] *pon* [pun] pergi, *kadei-kadei* [kadang-kadang] *kito* [kita] berkenalan situ—*maso* [masa] tu *dyo* [dia] *tok* [tak] tempah lagi lah. *Maso* [masa] *kito* [kita] single, *dyo* [dia] tempah lah. *Dyo* [dia] tempah hantar lah *ataupun* [ataupun] *biasanyo* [*biasanya*] ____

IZ : *Biasanyo* [*biasanya*] kos *tambe* [tambang] ni ke luar negeri *berapo* [berapa]?

MSA : *Kalu* [kalau] Kuala Lumpur ni lebih *kure* [kurang] *duo* [dua] ratus satu–satu set.
— Lori tapi lori ni *dyo* [dia] *buke* [bukan] lori khas untuk *kito* [kita] lah. *Kito* [kita] *tupe* [tumpang] lah, *kito* [kita] *tupe* [tumpang] satu *bare* [barang] *kito* [kita]. *Dyo* [dia] *bowok* [bawa] *bare* [barang] lain. *Dyo* [dia] campur dengan *bare* [barang] *kito* [kita]. Jadi *bare* [barang] *kito* [kita], *dyo* [dia] *amik* [ambil] *bare* [barang] *kito* [kita] campur dengan *bare* [barang] lain.

MA : Apakah jenis *ore* [orang] *hok* [yang] menempah *bare* [barang] encik ni.
Adakah *ore* [orang] biasa ataupun *ore* [orang] berjawatan tinggi?

MSA : *Dyo* [Dia]—*kalu* [kalau] *kito* [kita] *kiro* [kira] ni, bahagia *rotei* [rotan] ni *dyo* [dia]—*nok* [nak] *kato* [kata] *ore* [orang] tu berpendapatan *rendoh* [rendah] sangat tu *tok* [tak], berpendapatan sederhana lah pasal berpendapatan *ore* [orang] *hok* [yang] jenis kelas sangat *pon* [pun] *memey* [memang] *rotei* [rotan] *dyo* [dia] tak *suko* [suka]—masing *tok* [tak] *suko* [suka] lagi lah di *Kelate* [Kelantan]. Tapi *kalu* [kalau] di luar utara tu *hok* [yang] saya tahu, dia apa tu *mengutamokei* [mengutamakan] *rotei* [rotan]—*dyo* [rotan] *ore* [orang]—highclass. Ada tapi *tidok* [tidak] lah *banyak* [banyak] sangat lah, untuk santai-santai. *Dyo* [dia] *biasanyo* [*biasanya*] peringkat

pertengahan lah, *tidok* [tidak] *kato* [kata] *ore* [orang] tinggi sangat *dok* [tidak] lah.

Peringkat pertengahan sahaja.

- MA** : Okay, adakah encik *menawarkei* [menawarkan] *hargo* [harga] *hok* [yang] sama untuk pelanggan biasa ni ataupun pelanggan *hok* [yang]—berjawatan tinggi?
- MSA : *Kito* [kita] *wak* [buat] *hargo* [harga] *hok* [yang] *samo* [sama] je. *Tadok* [tiada] bagi diskaun cuma diskaun tu *kito* [kita] buat lah, *tadok* [tiada] masalah diskaun tu, *kito* [kita] boleh *bui* [beri]—*kito* [kita] boleh bagi. Berdasarkan *ore* [orang] pandai tawar, *ore* [orang] pandai tawar *nga* [dengan] *kito* [kita] bahagi jelah.
- MA** : *Selalunyo* [selalunya] *ore* [orang] *hok* [yang] berjawatan tinggi ni, dia menempah produk apa daripada encik?
- MSA : Biasa kerusi lah, kerusi, katil *pon* [pun] ada dia *amik* [ambil] ahhh—tengok lah *kahu* [kalau] *dyo* [dia] *amik* [ambil] *banyak* [banyak] tu mungkin kita *gitu* [begitu] lah, *kito* [kita] offer lah sikit.
- MA** : *Selalunyo* [selalunya] *ore* [orang] *hok* [yang] menempah—ahhh—perabot encik ini *dale* [dalam] umur *berapo* [berapa]?
- MSA : *Tokleh* [tak boleh] *kiro* [kira] *jugok* [juga]—*ore* [orang] *hok* [yang] minat *rotei* [rotan] ni *kei* [kan] atas *ore* [orang] *minat* [minat] lah. ahhh—biasa dia atas dia minat *rotei* [rotan] ni *kiro* [kira] *ore* [orang] minat *rotei* [rotan] *dio* [dia] tempoh lah. *Ore* [orang] *tuo* [tua] *pon* [pun] *ado* [ada] yang *suko* [suka]. *Ore* [orang] *mudo* [muda] *pon* [pun] *ado* [ada]. Tapi *kadei-kadei* [kadang-kadang], *dyo* [dia] *mace* [seperti] pattern ni *kadei-kadei* [kadang-kadang] *dyo* [dia] *nok* [nak] pattern *lamo* [lama]. *Mace-mace* [macam-macam] lah tepung arang, *pase* [pasang]___ tempat *kito* [kita] ni, tempat boleh tempoh *kei* [kan]. *Buke* [bukan] *mace* [seperti] boleh *gi* [pergi]

kedai-kedai. *Kalu* [kalau] kedai tu *dyo* [dia]– haah *dyo* [dia] beli *bare* [barang] siap tu *apo* [apa] *hok* [yang] *dyo* [dia] *raso* [rasa] *nok* [nak] beli, *dyo* [dia] beli lah. Haah, *kito* [kita] ikut *cito* [cita] *raso* [rasa] *pelangge* [pelanggan] lah.

MA : **Ahh, banyak-banyak produk, perabot–perabot encik jual ni, perabot *apo* [apa] *hok* [yang] paling *banyak* [banyak] ditempah?**

MSA : Biasa kerusi je lah ___ biasa kerusi je lah. Hiasan dalaman tu kerusi je lah.

MA : **Perabot *hok* [yang] paling *jare* [jarang] sekali, perabot *apo* [apa]?**

MSA : Ia–ia biasa, *kalu* [kalau] perabot bahagian luar tu *memey* [memang] *jare* [jarang] lah. Perabot luar tu. *Dyo* [dia] *rotei* [rotan] ni tidak-tidak sesuai di luar rumah. Dia biasa *tadok* [tiada] lah hiasan dinding. Ahhh–bentuk almari rak *mace* [seperti] tu je lah daripada kerusi. Rak–rak–rak buku, rak ___.

MA : **Pernah ke *sain* [kawan] baik encik *ataupon* [ataupun] kenalan encik membeli *tempahe* [tempahan]?**

MSA : Ahh biasanya kenalan tu *memey* [memang] lah yang kenal tu baru *dyo* [dia] beli— berkenal *dyo* [dia] beli.

MA : ***Kalu* [kalau] contoh ahh, *sain–sain* [kawan] rakan encik *nok* [nak] beli *kei* [kan], encik bagi diskaun *ko* [ke], *hargo* [harga] *muroh* [murah] *ko* [ke]?**

MSA : Ahh tu kadei-kadei- lah, *kalu* *dyo* beli banyak tu kito bagi lah diskaun. *Kalu*—*kalu* *bare* tu—*se*—sebutir jah beli dengan *hargo* tidok mahal mano, kito bagi diskaun *mace* mano. Tapi *kalu* *dyo* beli banyak sikit, kito bagi diskaun.

MA : ***Kalu* [kalau] contoh, ahh waris encik lah, ahh keluarga membeli, encik turun**

kei [kan] hargo [harga] ko [ke] samo [sama]?

MSA : *Kalu [kalau] tengok waris tu, kito [kita] tinbei [timbang] kei [kan] sikit. Haah [ye]—
kito [kita] timbei [timbang] lah—dya [dia] atas kito [kita] lah.*

MA : **Pernah ke ore [orang] terkemuka—ore [orang] hok [yang] terkenal lah di
Kelate [Kelantan] ni—menempoh [menempah] bare [barang] encik?**

MSA : *Ada jugo [juga]—campur lah, biaso [biasa] lah tu ore [orang] hok—hok [yang] buat
tu ado [ada] mari. Biasalah—mugo [sebab] kito [kita] ni ore [orang] tempah, tok [tak]
kiro [kira] sapo [siapa], kito [kita] buat. Ore [orang] mari kito [kita] buat—bare
[barang] tempah. Dia biasanya untuk wakil [orang] rakyat pon [pun] ado [ada].
Wakil rakyat, ore [orang] tu hok [yang] terkenal^{nyo} [terkenalnya]. Ore [orang]
tempat kito [kita] ni mace [macam] ore [orang] berjawatan tinggi. Ada juga cikgu
biasonyo [biasanya]—mace [macam] jawatan-jawatan lain tu tidok [tidak] banyok
[banyak] hok [yang] jadi cikgu. Satu ore [orang], duo [dua] ore [orang]_____.*

MA : **Dalam proses membuat rotan ni sukar ko [ke]? Dyo [Dia] memerlukan
[memerlukan] banyok [banyak] kelengkapan?**

MSA : *Rotei [Rotan] ni tidok [tidak] banyok [banyak] kelengkapei [kelengkapan] mesin tu
tidok [tidak] banyok [banyak]—dengan bermodalkan. Kalu [Kalau] sekare
[sekarang] ni, tiga ribu boleh buat doh [dah]. Beli mesin kecil-kecil___kita boleh
buat kerusi.*

MA : **Kalu [Kalau] mace [macam] ore [orang] tu memey [memang] tok [tak] pandai
nok [nak] buat lah, dio [dia] boleh [boleh] ko [ke]—boleh [boleh] mahir kalu
[kalau] dio [dia] memey [memang] tok [tak] pandai buat rotei [rotan] tu?**

- MSA : *Kito* [kita] *tok* [tak] pandai kena belajar lah.
- IZ : *Hok* [Kena] *berapo* [beberapa] *lamo* [lama] masa *hok* [yang] *membuatkei* [membuatkan] seseorang tu boleh mahir?**
- MSA : Tengok atas *ore* [orang] lah, *kadei-kadei* [kadang-kadang] *kalu* [kalau] *tigo* [tiga] tahun tu *doh* [dah] mahir *doh* [dah], dah boleh *wak* [buat] *doh* [dah]. (burung berbunyi) “*biasanyo* [biasanya] tiga tahun lah paling awal”) Haah, paling awal tiga tahun boleh buat. Atas *dyo* [dia]–kejayaan ni atas masing-masing lah. *Kadei-kadei* [Kadang-kadang] *dyo* [dia] *ore* [orang] ni, *dyo* [dia]___ lebih *kure* [kurang] tu dapat pandai.
- MA : *Kalu* [Kalau] encik *ado* [ada] masalah *nok* [nak] buat *rotei* [rotan] tu, *gapo* [apa] cara encik buat untuk mengatasi masalah itu?**
- MSA : *Dio-dio* [dia] *maso* [masa] tu, *nok* [nak] buat *rotei* [rotan] ni, saya *masaloh* [masalah] pandai–pandai *doh* [dah] *nok* [nak] buat. Cuma *kito* [kita] *tadok* [tiada] modal *nok* [nak] beli *bahe* [bahan] lah pasal *dio* [dia] *rotei* [rotan] ni *banyak* [banyak] *kijo* [kerja] *tange* [tangan]. Haah jadi–*kito* [kita] pandai, pandai *doh* [dah]. Cuma *kito* [kita] usaha kei peringkat sikit-sikit-sikit *gitu* [begitu] untuk dapat modal.
- IZ : Apa cabaran *hok* [yang] encik hadapi dalam membuat *rotei* [rotan] ni?**
- MSA : *Maso* [Masa] tu kita kena *kijo* [kerja] kuat lah walaupun *mace* [macam] *mano* [mana] *pon* [pun] kena *kijo* [kerja] kuat sikit lah. Itu satu cara.
- IZ : Mengikut pengalaman *hok* [yang] encik pernah hadapi, apa masalah *hok* [yang] pernah dihadapi?**
- MSA : Dia masalahnya, *kalu* [kalau] *kito* [kita] *nego* [niaga]–masalah — musim *huje*

[hujan], musim banjir. Tu *memey* [memang] masalah lah. Banjir ni *kito* [kita] nak *wak* [buat] *kijo* [kerja] *pon* [pun] *tokleh* [tak boleh]. *Bare* [Barang] *pon* [pun] *payoh* [susah] *sapai* [sampai]. *Payoh* [Susah] *nok* [nak] beli *bare* [barang] *pon* [pun] *payoh* [susah]. *Kito* [Kita] *nok* [nak] *gi* [pergi] beli *pon* [pun] *payoh* [susah]. Jadi *ore* [orang] beli *pon* [pun] *tadok* [tiada]. *Kito* [Kita] *nok* [nak] *wak* [buat] *kijo* [kerja] *pon* [pun] *payoh* [susah]. Jadi—cuma, banjir ni *kito* [kita] *sudoh* [sudah] tahu *doh* [dah], yang tak tahu mesti ada banjir, yang tak tahu mesti *ado* [ada] _____. Jadi *kito* [kita] *keno* [kena] pandai-pandai lah *kito* [kita] stok *bare* [barang] untuk hari raya. Dio masalah _____ *poso* [puasa]. *Kadei-kadei* [kadang], *kito* [kita] *nok* [nak] *wak* [buat] *kijo* [kerja] *pon* [pun] letih. Jadi *kito* [kita] *keno* [kena] stok lebih awal lah. *Kito* [kita] kena mengatasi cara, cara *lagutuh* [begitu].

IZ : **Macam mana encik *jago* [jaga] *bare-bare* [barang] encik ni *daripado* [daripada] terkena banjir?**

MSA : Tu kita kena angkat lah, kena *sipe* [simpan] lah *maso* [masa] banjir tu. *Kito* [Kita] kena *jago* [jaga] lah, mengawal, mengawal banjir. *Keno* [Kena] angkat tinggi, *bare* [barang] tu *keno* [kena] duk atas rak.

MA : **Encik, *dale* [dalam] *sari* [satu hari] tu *berapo* [berapa] *agaknyo* [agaknyanya] *ore* [orang] *hok* [yang] mari beli barangan encik ni? *Berapo* [Berapa] ramai *ore* [orang] *selalunyo* [selalunya] lah?**

MSA : *Hok* [Yang] *dio* [dia]—*bare* [barang] tempah *wak* [buat] *bare* [barang] ni, *buke* [bukan] tiap-tiap *ore* [orang] mari. *Cumo* [Cuma] *kalu* [kalau] *sore* [satu] mari tu, *kadei-kadei* [kadang-kadang] *kito* [kita] buat lima belas hari tiap siap lagi. Satu *dio* [dia] tempah tu, lima belas hari tak siap lagi. *Kalu* [Kalau] *bare* [barang] *hok* [yang]

hargo [harga] mahal lah. *Contohnya* [Contohnya], *kalu* [kalau] *bare* [barang] *hok* [yang] lapan ribu satu set, setengah *bule* [bulan] *tok* [tak] siap____. Tak *kiro* [kira] *semestinyo* [semestinya] ramai. Sebab tu *kadei-kadei* [kadang-kadang], *kalu* [kalau] *tadop* [tiada] ____*ore* [orang] *tadok* [tiada] mari tapi *kijo* [kerja] boleh buat. *Contohnya* [Contohnya] *mace* [seperti] kerusi awak duduk ni. *Kerusi* [Kerusi] *mace* [seperti] ni, *sari* [sehari] *tok* [tak] *sudoh* [sudah] sebutir. *Pah* [Lepas] *kalu* [kalau] *kito* [kita] *kato* [kata] satu set, empat kerusi satu mejo, kena *make* [makan] *maso* [masa] dalam *duo* [dua] minggu ataupun sepuluh *ari* [hari].

IZ : **Penghasilan satu *duo* [dua] kerusi ni mengambil masa *berapo* [berapa] *lamo* [lama]?**

MSA : Kerusi lebih *kure* [kurang], *kalu* [kalau] kito buat *caro* [cara] empat *limo* [lima] butir lah sekali buat, boleh lah sehari setengah sebutir.

MA : **Encik *ado* [ada] buat almari ahhh almari *daripado* [daripada] *rotei* [rotan]?**

MSA : Boleh-boleh buat *blako* [semua]. *Nok* [Nak] buat almari *daripado* [daripada] *rotei* [rotan] *pon* [pun] boleh.

MA : **Paling lama sekali, perabot *gapo* [apa] paling lama sekali encik buat?**

MSA : Bentuk anyaman lah paling *lamo* [lama]. Bentuk anyaman tu *kalu* [kalau], *contohnya* [contohnya] *kalu* [kalau] *hok* [yang] saya cakap lapan ribu satu set tu lima belas *tok* [tak] siap.

IZ : ***Kalu* [Kalau] *mace* [macam] contoh *mejo* [meja] atau kerusi atau almari, paling *lamo* [lama], *gapo* [apa] *hok* [yang] paling *lamo* [lama] encik *make* [makan] *maso* [masa] untuk siap *bendo* [benda] ni?**

- MSA : Dio almari pon samo juga, ada hok termasuk anyaman — jadi *nok-nok* [nak-nak] *oyak* [bagitahu] ah *tok* [tak] menentu lah *kito* [kita] *nok* [nak] *oyak maso* [masa] tu *tidok* [tidak] menentu *sebenarnya* [sebenarnya]. Ahh keadaan *bendo* [benda] tu besar atau kecil tinggi ataupun rendah. Jadi *kalu* [kalau] *bendo* [benda] kecil tu *memey* [memang] lah sekejap je.
- MA : Encik *raso* [rasa] *kei* [kan], sepanjang encik berniaga ni *kei* [kan] ahhh kehadiran *pelangge* [pelanggan] tu *koho* [semakin] meningkat *ko* [ke] encik *raso* [rasa]?**
- MSA : *Dio* [Dia]—tapi *kalu* [kalau] *kiro* [kira] *loni* [sekarang] *tidok* [tidak]___*kalu* [kalau] lepas covid tu *biaso* [biasa] jah. *Tidok* [Tidak] *kato* [kata] meningkat sangat *tok* [tak] lah. *Maknonyo* [Maknanya] — *kalu* [kalau] *ore* [orang] *nok* [nak] tempah *bare* [barang] tu jadi *kito* [kita] boleh *wak* [buat] segera lah. Tidak *mace* [macam] dulu—dulu *kadei-kadei* [kadang-kadang] *kito taruh* [simpan] *sebule* [sebulan], *sekare* [sekarang] ni mungkin *kito* [kita] boleh *wak* [buat] segera lah.
- MA : Okay dari segi perabot encik buat tu, boleh *ko* [ke] encik senarai *kei* [kan] perabot *gapo* [apa]? Kerusi *ko* [ke]?**
- MSA : *Dio* [Dia] kebanyakan kerusi lah *kalu* [kalau] untuk *rotei* [rotan] ni. Kerusi ni *dio* [dia] *mace-mace* [macam-macam] pattern lah. Kerusi termasuk lah *mejo* [meja]. Ada bentuk rak-rak—*gitu lah* [begitulah]. Biasanya sekitar *bare* [barang] *mace* [seperti] tu lah. Kerusi tu *dio* [dia] *banyok* [banyak] lah kerusi—kerusi goyang, kerusi—kerusi *biaso* [biasa].
- MA : Untuk setiap produk encik buat ni, perabot encik buat, ia *memerlukei* [memerlukan] peralatan *hok* [yang] *samo* [sama] *ko* [ke] untuk buat?**

MSA : Peralatan tu lebih kure.

MA : Hon *kalu* [kalau] *contohnyo* [contohnya] *kalu* [kalau] buat kerusi *nga* [dengan] almari tu *samo* [sama] jah?

MSA : Ahh kerusi tu lain. *Maknanyo* [Maknanya], *kalu* [kalau] almari tu *pon* [pun] dari peralatan *samo* [sama] jah. Peralatan *guno* [guna] tu lebih *kure* [kurang] *samo* [sama].

MA : Ahh produk ataupun barangan apo hok paling sukar dibuat bagi pendapat encik?

MSA : Saya sebenarnya tidak sukar, *dio* [dia] panggil lambat-*kijo-kijo* [kerja] lambat. Masalah sukar ni, *tidok-tidok* [tidak] *narak* [takkan] *kito* [kita] *tokleh* [tak boleh] buat, boleh buat. Tapi masa tu *kalu* [kalau] melibatkan *maso* [masa] *hok* [yang] ni-*mace* [macam] ni dapat sikit. *Contohnyo* [contohnya], kerusi ni *kalu* [kalau] bentuk tu *banyak* [banyak] bulat-bulat *lamo* [lama] sikit. *Kalu* [Kalau] *hok* [yang] bentuk *hok* [yang] betul-betul *gitu* [begitu] *gak* [juga] cepat sikit termasuk anyaman dapat lagi. *Pah* [Lepas] anyaman, *dio* [dia] boleh *wak* [buat] *banyak* [banyak] anyaman___anyaman. Jadi *kalu* [kalau] anyaman sebutir kerusi tu *banyak* [banyak], lambat lah. Tapi *kalu* [kalau] anyaman kerusi tu di sekitar tempat sandar sahaja, cepat lah.

MA : Produk ataupun perabot apa yang harga paling tinggi *diletakkei* [diletakkan] oleh pakcik?

MSA : Ia-ada yang saya buat tu buai. Haah, itu lima ribu sebiji___saya hantar dekat Langkawi dulu. Sebutir tu lima-lima ribu. Tapi besar lah. Besar lah produk tu.

- IZ** : **Boleh encik bagitahu *brapo* [berapa] kaki *ko* [ke]?**
- MSA : *Dio* [Dia] *kalu* [kalau] buai tu sepuluh kaki. Sampai hujung tu sepuluh kaki. Besar *dio* [dia] lebih *kure* [kurang] lima kaki. Saya buat ni *sebule* [sebulan] setengah, tiga butir.
- MA** : **Encik mendapat bantuan daripada pekerja untuk buat ni?**
- MSA : Kena–kena pakat buat lah, *buke* [bukan] *sore* [sorang] buat lah *payoh* [susah] pasal *bendo* [benda] besar *kei* [kan].

V. Lokasi/cawangan/sosial media

- MA** : **Okay dari segi lokasi, kenapa encik memilih lokasi ini untuk *buko* [buka] perniagaan?**
- MSA : *Dio* [Dia] lokasi ni sebab dulu lagi *kito* [kita] ni jadi buat sini tempat, jadi *tadok* [tidak] pilih-pilih *sebenarnyo* [sebenarnya] *tok* [tak] pilih-pilih *pon* [pun] lokasi ni. Jadi *kalu* [kalau] *kiro* [kira] lokasi *sebenarnyo* [sebenarnya] *kalu* [kalau] ____ *mace* [macam] ni *keno* [kena] kawasan *tapok* [tapak] ____ tapi *kito* [kita] ni *mugo* [sebab] zaman dulu *kito* [kita] buat *kei* [kan] jadi *duo* [dua] tiga puluh tahun lepas dulu ni jadi *kito* [kita] buat di kampung *mace* [macam] ni je.
- MA** : **Ahh selain daripada kedai ni, encik ada cawangan ke?**
- MSA : Ahh *tadok* [tiada] lah. *Tadok* [Tiada] cawangan—*tadok* [tiada]-*tadok* [tiada]—*tadok* [tiada] lah cawangan saya sini.
- MA** : **Encik pernah ke rasa *nok* [nak] berhasrat untuk *buko* [buka] cawangan?**
- MSA : Rasa *nok* [nak] buat tapi *sekare* [sekarang] ni berasa *tok* [tak] *larat* [cergas] lah.

Kito [Kita] *pon* [pun] *nok* [nak] *kijo* [kerja] *apo* [apa] lagi.

MA : *Kalu* [kalau] contoh encik *ado* [ada] cawangan *kei* [kan] — encik *nok* [nak] *membuko* [membuka] produk baru *ko* [ke], *nok* [nak] *buko* [buka] perabot baru?

MSA : *Kalu* [Kalau] *kito* [kita] *nok* [nak] *wak* [buat] cawangan tu *kito* [kita] *keno* [kena] *odar* [order] masuk *hok* [yang] lain lah. Kena import *daripado* [daripada] Indonesia *ataupon* [ataupun] campur dengan *bendo-bendo* [benda-benda] lain lagi. Produk-produk lain lagi tu baru boleh.

MA : *Kalu* [kalu] contohlah encik *ado* [ada] cawangan di tempat lain *kei* [kan] *pastu* [lepas tu], *gapo* [apa] encik *raso* [rasa] cabaran untuk *nok* [nak] *buko* [buka] cawangan tu?

MSA : *Buko* [Buka] cawangan ni *dio* [dia] *masalohnyo* [masalahnya] — *kito* [kita] *keno* [kena] cari pekerja lah *hok-hok* [yang] agak boleh harap. Pekerja yang amanah tu masalah sikit. *Kito* [Kita] *nok* [nak] pergi duduk *duo* [dua] tempat *tok* [tak] boleh. Cuma *kalu* [kalau]—mungkin satu *maso* [masa] *anok* [anak] saya balik kampung tu *ho* [ye] boleh lah.

MA : *Kito* [Kita] tahu *kei* [kan] dulu *ado* [ada] Covid *kei* [kan] pa—*pastu* [lepastu] mesti *pelangge* [pelanggan] ni *banyak* [banyak] *menggunokan* [menggunakan] online. *Adakah* [Adakah] encik *menggunokan* [menggunakan] — media sosial contoh Facebook *ko*, Instagram *ko* [ke] untuk *mengiklankei* [mengiklankan] barang encik?

MSA : *Loni* [Sekarang] *kei* [kan] *ado* [ada] lah. Facebook *ado* [ada] lah. A—*ado* [adalah]

lah maksudnya.

IZ : — *gapo* [apa] *namo* FB?

MSA : MSB Enterprise.

MA : *Dale* [Dalam] *ahhh—dale* [dalam] Facebook tu encik *bilu* [bila] lagi *buko* [buka]?

MSA : Ehh *lamo* [lama] *doh* [dah], *kito* [kita] *tok* [tak] — *lamo* [lama] *doh* [dah] ___ *tok* [tak] ingat bb—*berapo* [beberapa] tahun. Sebelum lagi. *Lamo doh* [dah].

MA : *Mace* [macam] *mano* [mana] sambutan — *pelangge* [pelanggan] terhadap FB encik ni? *Koho* [makin] meningkat *ko* [ke] *tempahe* [tempahan] tu?

MSA : Adalah tapi tidaklah meningkat sangat tapi boleh lah-boleh lah *menego* [meniaga] Facebook. Boleh lah. *Adolah* [Adalah] *jugu* [juga] *daripado* [daripada] kosong.

MA : Ho — selain Facebook tu — encik *tadoklah* [tiada] — media sosial lain?

MSA : *Ahhh tadoklah* [tiadalah].

MA : *Dale* [Dalam] Facebook tu, encik *menawarkei* [menawarkan]—produk *apo* [apa], barangan *ko* [ke]?

MSA : Biasa kerusi.

MA : Kerusi *mace-mace* [macam] ni?

MSA : Ho, kerusi *mace* [macam] ni *jugok* [juga] lah, *apo* [apa] yang *kito* [kita] *adolah* [adalah]. Jadi *kalu* [kalau] *kito* [kita] tawarkan *apo* [apa] yang *kito* [kita] *tadok* [tiada], *memey* [memang] *nok* [nak] buat *tokdei* [tak sempat]. *Apo* [Ada] *hok* [yang]

kito [kita] *adolah* [adalah].

MA : Selain *menggunokei* [menggunakan] media sosial, encik *ado* [ada] *ko* [ke] *gunokei* [gunakan] kaedah lain untuk *mengiklankei* [mengiklankan] produk encik ni? *Adokah* [Adakah] encik masuk ekspo *ko* [ke] dulu?

MSA : Espo memey.

MA : *Hon* [Ye], boleh encik cerita sikit pasal ekspo?

MSA : *Mace* [Macam] tadilah, saya pergi ke ahhh—di kraftangan tu sepuluh hari *biaso* [biasa] satu—dia pergi sepuluh hari. *Biaso* [Biasa] *dio* [dia] buat *bule* [bulan] *duo* [dua]. *Kalu* [Kalau] di menara condong ni, *biaso* [biasa] dalam *bule* [bulan] enam. Menara condong, Perak *bule* [bulan] enam. Sepuluh hari___masa. *Kalu* [Kalau] di Angsana, Johor tu *bule* [bulan] *duo* [dua] belas. Sepuluh hari juga masa. *Duo* [Dua] minggu.

MA : *Bilo* [Bila] tu encik masuk ekspo?

MSA : — itu *lamo* [lama] *doh* [dah] ingat. Ini saya ingat sepuluh tahun lebih. Selalu *gitu* [begitu] *sokmo* [selalu] lah. *Sekare* [Sekarang] ni *pon* [pun] masih lagi.

IZ : **Kali terakhir encik encik join ekspo tu?**

MSA : *Memey* [Memang] *tidok* [tidak] berakhir lah *sekare* [sekarang] ni. Tiap-tiap tahun saya pergi tiga tempat. Tiap-tiap tahun tiga tempat saya pergi.

IZ : **Yang terbaru ni?**

MSA : Terbaru — *bule* [bulan] duo belas ni. Tapi untuk ni saya *tok* [tak] *gi* [pergi] *bule* duo belas ni pasal ingat banjir.

- IZ** : Yang sebelum *bule* [bulan] *duo* [dua] belas ni?
- MSA : Bule [bulan] enam di — menara condong.
- MA** : Kira-kiranya tempat ekspo tu, encik mengiklanlah barangan encik *sano* [sana]?
- MSA : Bo-bo — boleh bawa *bare* [barang] lah—d—display *bare* [barang]. Jual, boleh jual.
- IZ** : *Daripado* [Daripada] ekspo tu, *berapo* [berapa] pendapatan *hok* [yang] encik boleh—melalui perjualan?
- MSA : Tadi lebih *kure* [kurang] dalam sepuluh ribu, lima belas ribu. Kita bawa *bare* [barang] satu lori *gi* [pergi].
- IZ** : Dalam maso sepuluh hari tu, encik boleh peroleh lah ___?
- MSA : Boleh biasa — biasa boleh lah. Tapi *tok* [tak] *abis* [habis] lagi *bare* [barang].
- MA** : *Ore* {Orang} *hok* [yang] membeli tu *banyak* [banyak] *ko* [ke] banding dengan *ore* [orang] *hok* [yang] beli di kedai encik?
- MSA : Di situ saya *sore* [sorang] jah jual perabot macam ni. *Dio* [Dia] campur-campur ada kain, ada—ahh tekstil *mace-mace* [macam] *ado* [ada]. Kain apa ni seramik. *Mace-mace* [macam] di ekspo tu ado.
- IZ** : *Ore* [Orang] ekspo tu__ untuk kraftangan lah?
- MSA : Haah, dibawah anjuran kraftangan. Dibawah anjuran kraftangan.
- MA** : Rasa tahun *bilo* [bila] encik mula-mula masuk ekspo tu?
- MSA : Ehhh saya ingat dalam *duo* [dua] puluh tahun lebih. *Maso-maso* [Masa-masa] *gi*

[pergi] ekspo tu, *kalu* [kalau] *sekare* [sekarang] ni *awok* [awak] *beso* [biasa] *gi* [pergi]—*sekare* [sekarang] ni Royal Chulan *tok* [tak] buat lagi. Hotel Royal Chulan *tok* [tak] buat lagi.

MA : *Kironyo* [Kiranya] *masofmasa* [mula-mula awal] encik *buko* [buka] perniagaan tu, encik *tok-tok* [tak] masuk lagi lah ekspo?

MSA : *Tok* [Tak] masuk lagi. Boleh *kito* [kita] berhubung dengan kraftangan. *Kito* [Kita] mengenal diri di kraftangan, *dio* [dia] panggil baru *kito* [kita] *gi* [pergi].

TAMAT BAHAGIAN 3

BAHAGIAN 4: SUMBANGAN DAN PENCAPAIAN

MA : Okay *sekare* [sekarang] ni *kito* [kita] *nok* [nak] *tanyo* [tanya] pasal sumbangan dan pencapaian encik lah *dale* [dalam] bidang kraftangan ni. Adakah encik mempunyai pencapaian *ataupon* [ataupun] anugerah sepanjang bergelar usahawan kraftangan *rotei* [rotan] ni?

MSA : — bergelar usahawan tu *ado* [ada] — pasal saya *pon* [pun] biasa baru ni saya pergi untuk buat mesyuarat untuk meluluskan pengajian institusi kraftangan tu dibawah LAN *ataupon* [ataupun] *dio* [dia] panggil tu. Jadi *dio* [dia] panggil saya pergi. Jadi *cumo* [cuma] dalam Malaysia ni, bahagian *rotei* [rotan] *dio* [dia] panggil saya satu *ore* [orang] je.

- IZ** : — tu dimana?
- MSA** : Di—buat di ahhh—Demai. Di Demai. Di Hotel Demai tu lah. Demai Kuala Lumpur. Kita buat selama *buke* [bukan] satu hari kita bincang tapi *kito* [kita] *gi* [pergi] tiga kali.
- IZ** : **Encik berbincang dari kalangan *mano* [mana] tu?**
- MSA** : Dari kalangan ni untuk *nok* [nak] menetapkan ahhh mendapat kelulusan LAN ahhh di sekolah institusi kraftangan. Di institusi kraftangan. (Burung berbunyi)
- MA** : — *adakah* [adakah] encik pernah terlibat dalam kraftangan *rotei* [rotan] di peringkat kebangsaan? Adakah encik terlibat?
- MSA** : Terlibat maksud terlibat *mace* [macam] *mano* [mana] terlibat?
- MA** : *Maksudnyo* [Maksudnya] — *mace* [macam] masuk *dale* [dalam] pertandingan lah. Pertandingan membuat *rotei* [rotan] ko peringkat kebangsaan?
- MSA** : — *tadok* [tidak], *tadok* [tidak] terlibat *tadok* [tidak] *tadok* [tidak].

TAMAT BAHAGIAN 4

BAHAGIAN 5: NASIHAT/HARAPAN

- MA** : Okay — tu dari segi sumbangan, sekare ni saya nok — nok tanyo nasihat

ataupun harapan encik lah. Okay — apakoh nasihat encik kepada golongan-golongan yang ingin menceburi bidang kraftangan rotei ni terutamanya [terutamanya] golongan mudo [mudo]?

MSA : Nasihat saya *nyo* [nya] supaya suruh *amiklah* [ambilah] ahhh apa ni suruh *amik* [ambil] —suruh belajarliah *apo* [apa] *rotei* [rotan] ni sebab *rotei* [rotan] ni *kijo-kijo* [kerja-kerja] seni *rotei* [rotan] ni *payoh* [susah] *ore* [orang] *nok* [nak] buat. Jadi *kalu* [kalau] *tok* [tak] pandai ni, *dio* [dia] *tidok* [tidak] akan pandailah *tokleh* [tak boleh] *nok* [nak] buat. Jadi *sedekei* [sedangkan] sambutan *rotei* [rotan] ni *dio* [dia] masih lagi *ado* [ada] sambutan. Saya ingat kalu sepuluh tahun lagi masih lagi *ore* [orang] *suko* [suka] lagi *ore* [orang] *suko* [suka]—*rotei* [rotan] ni. *Tadok* [Tiada] *ore* [orang] buat, *rotei* [rotan] *tadok* [tiada] *ore* [orang] buat. *Kijo-kijo* [kerja-kerja] tangan ni *tadok* [tiada] *ore* [orang] buat dan *kijo-kijo* [kerja-kerja] tangan ni *kadei-kadei* [kadang-kadang] *kito* [kita] buat tu *ado* [ada] support—*ado* [ada] *pendapatei* [pendapatan] boleh tinggi *kalu* [kalau] *kito* [kita] pandai buat pasal *jare* [jarang] *ore* [orang] boleh buat. *Haah* [ye] *jare* [jarang] boleh buat.

MA : Encik *raso* [rasa] *ado* [ada] *ko* [ke] *pado* [pada] masa *sekare* [sekarang] lah zaman moden ni, *ado* [ada] *ko* [ke] ahhh *ore* [orang] *mudo* [muda] *nok* [nak] ceburi bidang ni?

MSA : *Payoh* [Susah] sikit *nok* [nak] cari *ore* [orang] *mudo* [muda] *haah* pasal *dio* [dia]—*banyak* [banyak] *tidok* [tidak] *kijo* [kerja] *tidok* [tidak] *melibatkei* [melibatkan] mesin, melibatkan tenaga. Jadi tu saya rasa mungkin *payoh* [susah]. Dan rotan ni, *dio* [dia] *tidok* [tidak]—*tokleh* [takboleh] *nok* [nak] buat dengan mesin. *Dio* [Dia] kena tenaga *jugok* [juga]. *Mengguno* [Mengguna] tenaga *jugok* [juga] *kito* [kita]

tarik. (burung berbunyi)

MA : Pakcik *rasokei* [rasakan] untuk bidang—untuk *memastikei* [memastikan] bidang ni nie, bidang kraftangan *rotei* [rotan] ni ahhh masing digemari oleh *ore* [orang] akan datang tu. Pakcik *raso* [rasa] ahhh penting *ko* [ke] *ore* [orang] *mudo* [muda] ni untuk meminati bend—benda ni *daripado* [daripada] *ore-ore* [orang] peringkat pertengahan?

MSA : *Kalu* [Kalau] *kiro* [kira] penting *jugok* [juga] *kalu* [kalau] *ore* [orang] *mudo* [muda] buat saya ingat lagi laju. *Dio* [Dia] lagi laju *pah* [lepas] *dio* [dia] dari segi hal telefon lah *gapo* [apa] *dio* [dia] boleh masuk *mace-mace* [macam] lagi, internet *apo* [apa] tu boleh. Jadi *kalu* [kalau] buat *caro* [cara] tu, lagi-lagi bolehlah buat usaha *rotei* [rotan] ni. *Cumo* [Cuma] *ore* [orang] *mudo* [muda] ni *dyo* [dia] *tokse* [tak mahu] membuat perabot *rotei* [rotan] ni pasal *kalu* [kalau] *kito* [kita] bermula dengan belajar, *memey* [memang] lah lambat. Mula-mula buat tu lambat tapi *kalu* [kalau] *kito* [kita] buat *lamo-lamo* [lama-lama] *dei* [sempat] mahir tu cepat. *Contohnya* [Contohnya], *serupo* [serupa] satu bekas telur. Bekas telur tu *kalu* [kalau] *ore* [orang] *tok* [tak] *beso* [biasa] buat sebesar kecil isi telur tu, *kalu* [kalau] *ore* [orang] *tok* [tak] *beso* [biasa] buat setengah jam sebutir *tok* [tak] siap. Tapi *kalu* [kalau] *ore* [orang] biasa buat, ahhh empat minit boleh siap sebutir. Jadi *kalu* [kalau] setengah jam sebutir, *kito* [kita] *nok* [nak] bayar *hargo* [harga] *berapo* [berapa]. Kita jual *hok* [yang] baru empat *yar* [ringgit] tiga *yar* [ringgit] baru boleh jual. *Tulah* [Itulah] jadi *kalu* [kalau] *nok* [nak] ukur dengan pendapatan *kalu* [kalau] mula belajar tu, *memey* [memang] out lah *memey* [memang] tak boleh belajar lah. Pendapatan sikit sangat.

- MA** : Okay pada harapan encik, apakah harapan encik kepada kerajaan Malaysia untuk *membantukei* [membantukan] mengkebangkan lagi minat rakyat terhadap bidang ni? *Apo* [Apa] harapan encik?
- MSA** : Harapan *sayo nyo* [saya nya] kerajaan ni *dio* [dia], *dio* [dia] kena buat lah *caro* [cara] untuk minat *mace* [macam] kerajaan ni *dio* [dia]—*kalu* [kalau] *nok* [nak] buat, *dio* [dia] *keno* [kena] buat apa ni biar *ado* [ada] penaunglah *kalu* [kalau] *kiro* [kira] di penaun satu tu untuk *nok* [nak], untuk *nok* [nak] memanggil *budok-budok* [budak-budak] muda ni kursus. Ahhh *kalu* [kalau] *tidok* [tidak] melalui kursus *apo* [apa] itu, *memey* [memang] *budok* [budak] ni ahhh *memey* [memang] *ore* [orang] *mudo* [muda] ni tidak minat. Tapi *kalu* [kalau] *dio* [dia] buat kursus *rotei* [rotan] *apo* [apa], bermula dengan kursus barulah *ataupon* [ataupun] kerajaan kena bayar lah kursus *mace-mace* [macam-macam] pelajar ni kena bayar. Biar menarik minat tu, kena bayar dalam *kito* [kita] *kato* [kata] ___ *contohnyo* [contohnya]. *Dio* [Dia] buat lah *sebule* [sebulan], *limo* [lima] ratus *sebule* [sebulan]. Bayar dalam *maso* [masa] enam *bule* [bulan] baru untuk menarik *anok-anok* [anak-anak] *mudo* [muda] ni belajar. Jadi *kalu* [kalau] kerajaan *tok* [tak] buat *mace* [macam] ni, *anok* [anak] *mudo* [muda] tak dapat duit untuk belajar.
- IZ** : *Nok* {Nak} buat satu agensi *hok* [yang] boleh ___?
- MSA** : Boleh — ni. Untuk menarik minat. *Kadei-kadei* [Kadang-kadang] minat ni *dio* [dia] bersekali dengan pendapatan.
- MA** : Pada pandangan encik lah, encik *raso kei* [rasakan] kerajaan Malaysia *sekare* [sekarang] ni, *dio* [dia] memberi bantuan *hok* [yang] *secukupnyo* [secukupnya] *ko* [ke] kepada pengusaha kraftangan *rotei* [rotan]?

- MSA : Ia *kalu* [kalau] *kito* [kita] pandai, *kito* [kita] *ado* [ada] potosip, *kito* [kita] *sudah* [sudah] *ado* [ada] bengkel—*dio* [dia] bagi. Tapi *nok* [nak] *memulakei* [memulakan] biar *ado* [ada] bengkel, biar *ado* [ada] bengkel, biar pandai—*hok* [yang] tu jadi masalah tu. *Kalu* [Kalau] *tok* [tak] pandai, *nok* [nak] *buko* [buka] bengkel *mace* [macam] *mano* [mano]. Tapi *kalu* [kalau] *kito* [kita] sudah *ado* [ada] bengkel *mace* [macam] ni, kerajaan bagi bantuan. *Banyak* [Banyak] agensi *dio* [dia] boleh bagi.
- IZ : Contoh bantuan *hok* [yang] yang *diterimo* [diterima] oleh kerajaan kepada **pakcik?**
- MSA : *Kalu* [Kalau] saya ni, *kalu* [kalau] saya diperingkat dulu, belia dapat, kemas dapat, MARA dapat, KADA dapat, NTIB dapat. *Dio* [Dia]___ boleh bagi mesin. Bagi bantuan mesin. Saya banyak dapat. *Kalu* [Kalau] belia saya dapat tiga *puloh* [puluh] satu ribu. MARA saya dapat tiga *puloh* [puluh] lapan ribu. KADA *dio* [dia] buat bengkel ___ *tok* [tak] dapat.
- IZ : *Mano* [Mana] encik — buat *mintok* [mintak] bantuan *daripado* [daripada] ___ ?
- MSA : *Mintok* [Mintak] bantuan tu, *kito* [kita] mula-mula *kito* [kita] berjinak-jinak dulu lah. *Kito* [Kita] tanya program *apo* [apa] *hok* [yang] *ado* [ada] *sekare* [sekarang]. *Buke* [Bukan] selalu *ado* [ada] — program-program *mace* [macam] ni, *dio* [dia] *tidok* [tidak] selalu *ado* [ada]. Jadi *kito* [kita] *keno* [kena] selalu contact, selalu pergilah di pejabat-pejabat tu *tanyo* [tanya] keadaan, *mace mano* [macam mana]. *Buke* [Bukan] *bendo* [benda] ini *dio* [dia] *tidok* [tidak] umum *rato-rato* [rata-rata]. *Kalu* [Kalau] umum, saya ingat ta-*tadok* [tiada] *kalu* [kalau] umum *ore* [orang] terlalu ramai *gi* [pergi]. *Dio* [Dia] *tok* [tak] umum, *bendo* [benda] ni *dio* [dia] *tok* [tak] umum. *Dio* [Dia]-*bendo* [benda] *mace* [macam] ni, *dio* [dia] sendiri tahu.

Maklumat-maklumat tu *kito* [kita] sendiri pandai *pegi* [pergi] jah. Pergi cari maklumat-maklumat. Haah, *tulah* [itulah].

MA : Sekiranya encik bersara, *apokah* [apakah] *harapei* [harapan] encik untuk perniagaan ini pada masa hadapan?

MSA : Saya *kalu* [kalau] bersara, *anok* [anak] sayalah duduk sini. *Anok* [Anak] saya—*hok* [yang] duduk Australia tu *ake* [akan] balik mungkin. Tapi *sekare* [sekarang] ni saya nak—nak panggil *pon* [pun], *anok* [anak] saya masalah pasal *dio—dio* [dia] berpendapatan *sano* [sana] *pon* [pun] tinggi *kei* [kan]. Jadi sini *nok* [nak] *bandingkei* [bandingkan] sini pendapatan *tok* [tak] bolehlah sikit sangat.

MA : Kalau *anok* [anak] encik tu *meneruskei* [meneruskan] perniagaan encik, encik *nok* [nak] apa *harapei* [harapan] encik *kepada* [kepada] *dio* [dia]? Untuk *meningkatkei* [meningkatkan] lagi *ko* [ke]?

MSA : *Kito* [Kita] untuk meningkatlah. *Ore* [Orang] *mudo* [muda] buat dengan *kito* [kita] ni *ore* [orang] *tuo* [tua] ni *dio* [dia] lain sikit. *Umpamonyo* [Umpamanya] *kito* [kita] *kato* [kata] “*kito* [kita] *keto* [kereta] buruk tukar enjin barulah”. Tapi *kalu* [kalau] *anok* [anak] *kito* [kita] tu, *kito* [kita] *kiro* [kira] ibarat *mace* [macam] enjin barulah. Jadi mungkin boleh langkah lebih luas lagi.

MA : Selain *daripado* [daripada] *anok* [anak] encik, encik berhasrat *ko* [ke] *membahagikei* [membahagikan] pernia — *memberikei* [memberikan] perniagaan ni *kepada* [kepada] *ore* [orang] lain? *Contohnyo* [Contohnya] sa—*kawe* [kawan] baik encik *ko* [ke], *sain* [kawan] baik, sahabat?

MSA : Tapi saya *raso* [rasa] *kalu* [kalau] *ore* [orang] lain *tokleh* [tak boleh]. *Anok* [Anak]

saya *pon* [pun] *hok* [yang] *jate* [lelaki] tu jah boleh. *Hok-hok* [Yang] *perempue* [perempuan] tu *tokleh* [tak boleh] pasal *hok* [yang] *jate* [lelaki] tu, *dio* [dia] *blajar* [belajar]. *Kalu* [Kalau] *kito* [kita] *seroh* [bagi] *kei* [kan] *kijo* [kerja] tu *ko* [ke] *ore* [orang] *tok* [tak] *reti* [pandai], *tok* [tak] pandai, *memey* [memang] *tokleh* [tak boleh] buat. *Rotei* [Rotan] *pon* [pun] *tok* [tak] kenal, perabot *pon* [pun] *tok* [tak] kenal.

MA : Encik raso *anak* [anak] encik tu berminat *ko* [ke] untuk *meneruskei* [meneruskan]?

MSA : *Anok* [Anak] saya berminat, *dio* [dia] berminat. *Dio* [Dia] satu *ore* [orang] *hok* [yang] boleh. *Memey* [Memang] *dio* [dia] boleh buat.

MA : Okay buat setakat ahhh—buat pada setakat ni lah, apakah *harapei-harapei* [harapan-harapan] encik *hok* [yang] belum dicapai? Encik *raso* [rasa], encik tak capai lagi

MSA : — tapi saya rasa — *bendo* [benda] ni sudah tercapai. *Cumo* [Cuma] saya *kalu* [kalau] untuk *maso* [masa] *depe* [depan] lah, *maso* [masa] saya mungkin ahhh—sikit lagi saya ni *tok* [tak] *cekat* [letih] *ataupon* [ataupun] letih. Jadi hasrat saya *nyo* [nya] *nok* [nak] *odar* [order] *bare* [barang] *daripado*—*daripado* [daripada] Indo lah. *Wak* [Buat] masuk jual *bare* [barang]. *Harapei* [Harapan] saya *gitulah* [begitulah].

MA : Okay *terimo* [terima] kasih *banyak-banyak* [banyak-banyak] lah encik ahhh *abe* [abang]—pakcik Din. Saya *raso* [rasa] itulah—italah *semuo* [semua] soalan *kito* [kita] *nok* [nak] *tanyo* [tanya] *pastu* [lepastu] *kito* [kita] *memey* [memang] ingin *mengucapkei* [mengucapkan] *terimo* [terima] kasih lah sebab *abe* [abang] Din *tolok* [tolak] ansur *kei* [kan], membagi *kijo* [kerja] *samo* [sama]

untuk *mensiapkei* [menyiapkan] tugas kita ni. Jadi *terimo* [terima] kasih *banyak-banyak* [banyak-banyak] lah *abe* [abang] Din.

TAMAT BAHAGIAN 5

Akhir tamat sesi temubual bersama Encik Mohammad Samsuddin Bin Ali atau dengan nama panggilan beliau “Abe Din” iaitu salah satu pengusaha kraftangan rotan di Kelantan. Moga transkrip ini membantu dalam memberikan lebih banyak maklumat tentang bidang ini supaya ia dapat dijadikan sebagai panduan untuk generasi baru yang ingin menceburinya. Kami ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada individu yang membaca hasil temubual ini dan harap mereka mungkin akan menggunakannya untuk masa akan datang.

BIBLIOGRAFI

Ridha, W. A. (2011, July 6). *SEJARAH DAN PENGENALAN ANYAMAN*.

<https://jomanyamrotan.blogspot.com/2011/07/sejarah-dan-pengenalan-anyaman.html>

ROTAN (Part 1). (n.d.). <https://animhosnan.blogspot.com/2011/11/rotan-part-1.html>

Salleh, A. M. (n.d.). *Seni produk Rotan*. Retrieved January 25, 2024

<https://azmirelatif-1.blogspot.com/2012/01/seni-produk-rotan.html>

Story Map Tour.

(n.d.). <https://mygos.mygeoportal.gov.my/mygos/apps/MapTour/index.html?appid=9b6d0b34e3544e49ba3730c12447a3a3>

LAMPIRAN

LOG WAWANCARA

LOG WAWANCARA

TOPIK 1: LATAR BELAKANG TOKOH

MINIT	TOPIK	HURAIAN
00:30 00:55	Pengenalan tokoh	Encik Mohammad Samsudin bin Ali memperkenalkan diri, nama, dan tempat tinggalnya.
00:56 01:20	Umur dan Latar Belakang	Encik Samsudin menceritakan umurnya (67 tahun) dan latar belakangnya, berasal dari kampung dalam kota Wakaf Bharu.
01:21 02:40	Keluarga Tokoh	Encik Samsudin menceritakan tentang keluarganya, nama ibu dan bapa, dan status keluarganya sekarang.
02:41 03:25	Kahwin dan Anak-Anak	Encik Samsudin menceritakan perihal perkahwinannya selama 37 tahun dan memiliki dua cahaya mata.
03:26 03:55	Anak-Anak dan Pekerjaan	Encik Samsudin menerangkan mengenai anak-anaknya, pekerjaan mereka, dan harapannya terhadap anak lelakinya yang bekerja di Australia.
03:56 04:12	Nama Cahaya Mata	Encik Samsudin menyenaraikan nama anak-anaknya.
04:13 04:28	Umur Anak-Anak	Encik Samsudin memberitahu umur anak-anaknya.
04:29 05:05	Pengaruh Anak-Anak	Encik Samsudin menerangkan bagaimana anak-anaknya mempengaruhi pertumbuhan dalam keluarga.

TOPIK 2: LATAR BELAKANG PENDIDIKAN

MINIT	TOPIK	HURAIAN
05:06 05:35	Permulaan Pendidikan dan Kerjaya Tokoh	Pertanyaan mengenai bermulanya pendidikan dan kerjaya Encik Mohammad Samsudin bin Ali.
05:36 05:55	Pengalaman Kerja di Singapura	Encik Samsudin menceritakan pengalamannya bekerja di Singapura selama lima tahun dan keputusan untuk kembali ke Malaysia.
05:56 06:20	Belajar Membuat Perabot Rotan	Proses pembelajaran Encik Samsudin dalam membuat perabot rotan selama tiga tahun dan pemilihan kerjaya ini.
06:21 06:49	Kursus Kraftangan dan Institut	Pengambilan kursus dalam bidang seni kraftangan, menjalani kursus sambil bekerja di Jabatan Belia dan Sukan.
06:50 07:40	Sekolah Rendah dan Menengah	Nama-nama sekolah rendah dan menengah yang dihadiri oleh Encik Samsudin. Pengalaman beliau masa memasuki institusi.
07:41 08:05	Minat dalam Pelajaran.	Pendedahan kepada subjek yang diminati, seperti lukisan, sejarah, dan geografi.
08:06 09:00	Cita-Cita di Masa Sekolah dan Hubungan Tokoh dengan Guru	Cita-cita asal Encik Samsudin untuk bekerja di sektor kerajaan. Hubungan terkini dengan guru-guru sekolah rendah, walaupun beberapa daripada mereka mungkin sudah meninggal.
09:01	Tahun Menamatkan Sekolah	Tahun terakhir Encik Samsudin menamatkan

09:14		persekolahan.
09:15 10:23	Memulakan Pekerjaan di Bidang Rotan	Penerangan mengenai menghasilkan produk melalui rotan dan keadaan industri rotan di Kelantan.
10:24 10:47	Pengusaha Rotan di Kelantan	Terdapat tiga pengusaha rotan di Kelantan, satu berdekatan JPJ Panji dan satu lagi di Gelang Mas.
10:48 11:14	Hubungan dan Kerjasama	Terdapat pertukaran idea dan barang antara pengusaha rotan di Kelantan, walaupun mereka bekerja di syarikat yang berbeza.

TOPIK 3: PENGALAMAN TOKOH DALAM KERJAYA BELIAU

MINIT	TOPIK	HURAIAN
11:15 11:54	Sebelum Menceburi Rotan	Pengalaman dan pendidikan tokoh sebelum menjadi pengusaha rotan. Tahun bila tokoh mula menceburi bidang rotan.
11:55 14:05	Semasa Menceburi Rotan	Proses dan bantuan agensi kerajaan dalam bidang rotan.
14:06 14:18	Pengalaman Pertama	Pengalaman tokoh sebelum masuk bidang rotan dari Singapura.
14:19 14:50	Masa untuk Mahir	Masa yang diperlukan untuk mahir dalam bidang rotan.
14:51 15:30	Minat dalam Bidang Rotan	Asal-usul minat tokoh dalam bidang rotan.
15:31 16:30	Relevansi Bidang Rotan	Pandangan tokoh mengenai relevansi bidang rotan di Kelantan.

16:31 16:43	Eksport Produk Rotan	Tokoh menjelaskan bahawa produknya hanya dijual dalam negara.
16:44 17:14	Menjadi Guru Rotan	Menerima pelajar dari Institut Kraftangan untuk didik.
17:15 18:20	Perbezaan Teknologi Moden	Pengaruh teknologi moden dalam membuat rotan.
18:21 18:50	Penggunaan Mesin dalam Rotan	Mesin digunakan dalam beberapa proses rotan.
19:24 19:45	Kekal Abadi Bidang Rotan	Pandangan tokoh mengenai keabadian bidang rotan.
19:46 20:04	Sumber Bahan Mentah	Tokoh mendapatkan bahan mentah rotan dari Kedah dan Perak.
20:30 20:55	Idola dalam Bidang Rotan	Cikgu-cikgu di Institut Kraftangan menjadi idola tokoh.
21:32 22:02	Potensi Beralih Bidang	Tokoh tidak pernah terfikir untuk beralih dari bidang rotan.
22:03 22:34	Kenangan Paling Manis	Kenangan terindah tokoh sebagai pengusaha bidang rotan.
22:35 22:54	Mula Buka Kedai	Tahun dan modal ketika tokoh membuka kedai kraftangan.
24:23 26:15	Respons Pelanggan	Sambutan pelanggan terhadap kedai dan produk rotan tokoh.
26:16 26:56	Ahli Pekerja Tokoh	Tokoh menerangkan tentang ahli pekerja beliau. Siapa nama, umur, bangsa, dan bila ahli pekerja tokoh berkhidmat.

30:30 31:13	Cabaran Bila Nak Cari Pekerja Baru	Tokoh menerangkan cabaran yang dihadapi oleh beliau bila nak cari pekerja yang akan berkhidmat untuk perniagaan beliau.
32:44 33:30	Persaingan Tokoh	Tokoh menerangkan tentang persaingan yang dihadapi oleh beliau bila membuka perniagaan di Kelantan. Persaingan beliau terdiri daripada tiga pengusaha.
33:34 37:42	Peralatan Untuk Membuat Perabot	Tokoh menerangkan peralatan yang digunakan untuk membuat perabot dari rotan. Beliau juga menyenaraikan alatan yang perlu ada untuk membuat perabot tersebut dan juga kos yang digunakan untuk membelinya.
37:44 43:42	Produk Atau Perabot Tokoh	Tokoh menceritakan sikit langkah-langkah atau proses membuat perabot dari rotan. Beliau juga memberi informasi tentang tawaran dalam bentuk warna atau asli bagi produk dia. Menerangkan tentang harga yang diletakkan untuk produk tersebut.
43:43 52:34	Tempahan yang Dibuat untuk Produk Tokoh	Menceritakan berapa banyak orang yang menempah produk beliau. Tokoh menerangkan perabot mana yang banyak ditempah oleh pelanggan. Beliau juga menceritakan kawan-kawan atau kenalan yang menempah produk dia.

		Siapa yang menempah produk beliau dan adakah orang itu berjawatan tinggi atau biasa.
1:02:00 1:02:25	Lokasi Perniagaan Tokoh	Beliau menerangkan dengan lebih teliti mengapa dia pilih lokasi ini untuk buka perniagaan.
1:02:28 1:03:35	Cawangan Tokoh	Beliau menceritakan tentang cawangan yang dia ada ataupun tidak memiliki. Dia juga menceritakan cabaran yang dihadapi jika ingin memiliki cawangan.
1:03:36 1:04:50	Sosial Media dalam Perniagaan Tokoh	Tentang sosial media yang digunakan oleh tokoh seperti Facebook. Apakah produk yang ditawarkan oleh beliau dalam Facebook dan macam mana sambutan pelanggan terhadapnya.
1:04:51 1:08:07	Espo Tokoh	Tahun tokoh memasuki espo dan bila kali terakhir beliau menyertainya.

TOPIK 4: SUMBANGAN DAN PENCAPAIAN

MINIT	TOPIK	HURAIAN
1:08:08 1:09:20	Sumbangan dan Pencapaian	Tokoh telah bergelar usahawan kraftangan rotan dan mempunyai pengalaman dalam mesyuarat dan pengajian institusi kraftangan.
1:09:21	Terlibat dalam Kraftangan Rotan di Peringkat Kebangsaan	Beliau tidak pernah terlibat dalam pertandingan atau penglibatan di peringkat

1:09:40		kebangsaan dalam kraftangan rotan
---------	--	-----------------------------------

TOPIK 5: NASIHAT/HARAPAN

MINIT	TOPIK	HURAIAN
1:09:41 1:10:47	Nasihat untuk Golongan Muda	Encik Din memberikan nasihat kepada golongan muda untuk belajar rotan dan menekankan pentingnya kesabaran dan kemahiran dalam bidang ini.
1:12:38 1:14:00	Minat Rakyat Terhadap Kraftangan Rotan	Encik Din menyatakan bahawa minat terhadap kraftangan rotan masih wujud dan boleh ditingkatkan melalui kursus dan pendekatan yang menarik.
1:14:19 1:16:17	Bantuan dari Kerajaan Malaysia	Beliau berharap agar kerajaan menyokong program-program kursus rotan untuk menarik minat golongan muda dalam mempelajari kraftangan ini.
1:16:18 1:19:18	Harapan dan Hasrat untuk Masa Depan	Encik Din merancang untuk mengembangkan perniagaan dengan mendapatkan lebih banyak pesanan dan memperluaskan jualan ke luar negara.
1:19:19 1:19:41	Penutup Temubual	Mengucapkan terima kasih kepada tokoh kerana mampu menyertai temubual tentang latar belakang dan perniagaan beliau.

DIARI KAJIAN

DIARI KAJIAN

MASA	TARIKH	PERKARA	TINDAKAN
8.00 a.m	11/10/2023	<ul style="list-style-type: none"> ● Puan Nurulanissa memberi penerangan tentang subjek yang diambil pada semester ini “Oral History” dan Puan Nurulanissa membuat keputusan untuk memilih tema “Tokoh Artis Veteran” sebagai tugas projek kajian lisan kami pada semester ini. ● Puan Nurulanissa menerangkan tentang projek kajian lisan ini dan meminta kami untuk membentuk kumpulan sebanyak dua orang satu kumpulan dan kemudian boleh mencari dahulu tokoh-tokoh yang sesuai dengan kriteria yang diberitahu oleh Puan Nurulanissa. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kami mencatat sedikit sebanyak tentang maklumat projek yang akan kami jalankan pada semester ini. ● Kami memilih rakan sekumpulan kami (2 orang satu kumpulan) dan memikirkan tentang tokoh yang akan dipilih.
1.30 p.m	15/10/2024	<ul style="list-style-type: none"> ● Puan Nurulanissa memaklumkan kepada kami tentang perubahan 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kami mencari tokoh yang sesuai dengan tema yang

		tema kajian lisan pada semester ini kepada “Tokoh Warisan Budaya dan Tokoh Kandungan Tempatan”.	diberi oleh Puan Nurulaniss.
10.00 a.m	25/10/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Kami membuat pencarian tentang “Tokoh Warisan Budaya dan Tokoh Kandungan Tempatan” di media sosial dan bertanya kepada rakan-rakan atau keluarga tentang tokoh projek kami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami berbincang dan membuat pilihan untuk memilih Encik Mohd Samsuddin Bin Ali sebagai Tokoh Warisan Budaya kerana beliau adalah seorang usahawan kraftangan rotan.
11.30 a.m	18/11/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Bertanya kepada Puan Nurulanissa tentang tokoh yang dipilih oleh kami berdua sebagai projek kajian lisan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami mendapat persetujuan daripada Puan Nurulaniss untuk meneruskan dengan pemilihan tokoh kami.
12.00 p.m	1/11/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Kami menghubungi Encik Mohd Samsuddin Bin Ali untuk bertanyakan tentang kesudian beliau untuk kami menemubual beliau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami mendapat persetujuan dari Encik Mohd Samsuddin Bin Ali.
9.30 a.m	15/11/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Kami menunjukkan draf soalan yang akan ditanya kepada Encik Mohd Samsuddin Bin Ali kepada 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami dikehendaki untuk memperbaiki

		Puan Nurulaniss untuk mendapatkan kelulusan soalan tersebut.	balik soalan tersebut.
8.30 a.m	2/12/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Kami membuat rundingan secara bersemuka dengan Puan Nurulanissa tentang soalan-soalan yang akan ditanyakan oleh Encik Mohd Samsuddin Bin Ali. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami mendapat kelulusan dengan soalan-soalan untuk ditemubual.
1.00 p.m	6/12/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Menghubungi Encik Mohd Samsuddin Bin Ali. 	<ul style="list-style-type: none"> • Untuk menetapkan tarikh, masa dan lokasi untuk kami menemubual beliau.
11.00 a.m	20/12/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Surat pengesahan projek pelajar bagi subjek IMR604: Oral Documentation. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami sudah menerima surat pengesahan dari pihak HEA melalui e-mel.
2.00 p.m	31/12/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Temubual secara bersemuka bersama Encik Mohd Samsuddin Bin Ali di halaman rumahnya di Wakaf Bharu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Temubual bermula
4.00 p.m	31/12/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Temubual selesai 	<ul style="list-style-type: none"> • Kami berterima kasih kepada Encik Mohd Samsuddin Bin Ali kerana sudi untuk ditemubualka tentang projek

			kajian lisan kami dan kami juga memberi sedikit buah tangan beliau sebagai tanda penghargaan.
--	--	--	--

SOALAN TEMUBUAL

SOALAN TEMUBUAL

PENGENALAN

Latar Belakang Tokoh

1. Bolehko encik memperkenalkan diri dengan nama penuh encik?
2. Berapakah umur encik?
3. Boleh saya nak tahu latar belakang encik? Encik ni berasal dan membesar dimana?
4. Siapakah nama ibu bapa encik?
5. Berapakah umur ibu bapa encik sekarang?
6. Encik merupakan anak yang keberapa dalam keluarga?
7. Adakah encik sudah berkahwin? Kalau ya, apakah nama penuh isteri encik?
8. Berapa lama dah encik dan isteri berkahwin?
9. Encik ada berapa cahaya mata sepanjang perkahwinan?
10. Adakah anak-anak encik masih tinggal dengan encik?
11. Adakah keluarga encik mempengaruhi pertumbuhan dan pembangunan syarikat encik?

Latar Belakang Pendidikan

12. Pada tahun berapa encik menyambung pelajaran dari zaman persekolahan hingga seterusnya?
13. Bolehkah encik memberi nama sekolah encik?
14. Apakah mata pelajaran yang encik minati?
15. Apakah cita cita encik pada zaman persekolahan?
16. Adakah encik masih berhubung dengan guru encik dulu?
17. Tahun bila encik menamatkan zaman persekolahan?

PENGALAMAN TOKOH DALAM KERJAYA BELIAU

Soalan sebelum menceburi bidang rotan

18. Bolehkah encik menceritakan sikit tentang sejarah menghasilkan produk melalui rotan di Kelantan?
19. Ada berapa bilangan pengusaha rotan di Kelantan?
20. Sebelum bergelar usahawan kraftangan rotan, adakah encik memasuki kerjaya lain?
21. Pada tahun bila encik mula bekerja dalam kerjaya tersebut?
22. Mengapa encik berhasrat untuk berhenti dalam kerjaya sebelumnya?

Soalan semasa menceburi bidang rotan

23. Bagaimana encik mula menceburi dalam bidang membuat perabot dari rotan?
24. Sebelum menceburi kraftangan ini, adakah encik memasuki latihan atau mendapat penguruan dari mana-mana pihak untuk mahir dalam bidang ini?
25. Berapa lama masa yang diperlukan untuk encik mahir dalam bidang ini?
26. Adakah encik meminati bidang ini dari kecil lagi?
27. Apakah pendapat encik tentang bidang rotan ini dikalangan warga Kelantan? Adakah ia masing relevan kepada masyarakat sekarang?
28. Untuk siapa-siapa yang ingin menceburi bidang ini, adakah encik ingin menjadi sebagai guru untuk mereka terutamanya yang tidak mahir dalam seni kraftangan rotan?
29. Sebelum ni encik pernah ke mengajar ilmu seni kraftangan rotan kepada mana-mana individu?
30. Pada pendapat encik, apakah perbezaan dalam membuat kraftangan rotan ini pada masa sekarang dengan yang lepas? Adakah dengan wujud teknologi moden, ia memudahkan proses membuat rotan?
31. Pada pandangan encik, adakah bidang ini akan kekal pada 20 tahun akan datang?
32. Encik ada mempunyai idola atau tokoh yang mendorong encik untuk memasuki bidang membuat rotan?
33. Adakah encik pernah terfikir untuk beralih dari bidang lain sebelum ini?
34. Apakah kenangan paling manis pernah dialami oleh encik sepanjang bergelar usahawan kraftangan rotan?
35. Tahun bila encik mula membuka kedai ataupun perniagaan kraftangan rotan?
36. Berapakah modal yang dikeluarkan oleh encik untuk membuka perniagaan ini?
37. Bagaimana sambutan pelanggan terhadap perniagaan encik? Adakah pelanggan berpuas hati dengan produk encik?
38. Apakah cara atau strategi yang encik buat jika ada pelanggan yang tidak berpuas hati dengan produk encik contohnya jika barangan yang mereka beli tu mengalami kerosakan?
39. Sepanjang menguruskan perniagaan encik, berapakah pendapatan yang paling tinggi encik peroleh?

Ahli pekerja/persaingan

40. Berapakah bilangan ahli pekerja yang ada di kedai encik?
41. Apakah cabaran yang dihadapi oleh encik bila hendak mencari pekerja yang mahir dalam bidang ini?

42. Adakah encik berhasrat untuk meningkatkan lagi bilangan pekerja pada masa hadapan?
43. Adakah encik mempunyai persaingan yang banyak bila menguruskan perniagaan rotan?
44. Apakah strategi atau cara yang encik lakukan untuk mengatasi persaingan tersebut?

Peralatan/produk/tempahan

45. Apakah peralatan yang digunakan untuk membuat produk ini daripada rotan?
46. Dari mana encik mendapat peralatan tersebut?
47. Berapakah kos yang dikeluarkan encik untuk membeli peralatan tersebut?
48. Adakah peralatan tersebut encik kena menempah dan pergi ambil sendiri atau pembekal itu menghantar ke kedai encik?
49. Selain daripada peralatan, bahan apa yang diperlukan untuk membuat produk dari rotan?
50. Bolehkah encik cerita sikit macam mana nak buat produk dari rotan?
51. Adakah encik menawarkan produk rotan ini dalam berwarna ataupun asli?
52. Berapakah harga yang encik letakkan pada produk ini pada masa encik mula-mula bergiat dalam bidang ini? Adakah harga itu naik pada masa sekarang ataupun kekal sama?
53. Berapakah kadar harga yang ditempah oleh pelanggan encik?
54. Dalam banyak-banyak tempat di Kelantan ini, tempat mana yang sering dapat tempahan yang banyak?
55. Kalau ada tempahan oleh pelanggan, encik menggunakan kaedah apa untuk menghantar barangan tersebut?
56. Adakah encik menyediakan perkhidmatan dimana pekerja encik akan menghantar barangan tersebut ke rumah?
57. Untuk produk yang kecil, encik menghantar kepada pelanggan menggunakan kaedah apa?
58. Buat masa sekarang, adakah pelanggan yang menempah produk diluar daripada Kelantan?
59. Apakah jenis orang yang menempah produk encik? Adakah orang biasa ataupun orang yang berjawatan istimewa?
60. Adakah encik menawarkan harga yang sama kepada pelanggan istimewa seperti memberi diskaun?
61. Berapakah kadar umur pelanggan encik yang selalu menempah produk rotan ini?
62. Produk apa yang paling banyak ditempah oleh pelanggan?
63. Pernahkah rakan atau kenalan menempah hasil produk encik?

64. Pernahkah orang terkemuka di Kelantan menempah produk encik?
65. Adakah proses membuat produk dari rotan ini sukar dan memerlukan banyak kelengkapan?
66. Apakah cara yang encik lakukan untuk mengatasi kesukaran membuat rotan?
67. Apakah jenis produk yang encik buat melalui rotan?
68. Adakah setiap produk ini memerlukan peralatan yang sama untuk dibuat?
69. Berapa lama jangka masa yang diperlukan untuk menyiapkan produk ini?
70. Produk atau barangan apa yang paling sukar dibuat melalui rotan?
71. Produk apa yang harga paling tinggi sekali diletakkan oleh encik?

Lokasi/cawangan/sosial media

72. Mengapa encik memilih lokasi ini sebagai tempat untuk buka perniagaan?
73. Selain daripada kedai ini, encik ada berapa cawangan?
74. Adakah cawangan encik hanya terdapat di Kelantan ataupun diluar daripada negeri ini?
75. Adakah encik berhasrat untuk memperluaskan lagi cawangan encik pada masa hadapan?
76. Adakah encik menghadapi sebarang kekangan atau cabaran bila membuka cawangan?
77. Adakah encik menggunakan media sosial untuk memperluaskan perniagaan encik?
78. Macam mana sambutan pelanggan terhadap perniagaan encik melalui media sosial?
79. Selain media sosial, encik ada menggunakan kaedah lain ke untuk mengiklankan produk ini? Adakah encik memasuki ekspo?

SUMBANGAN DAN PENCAPAIAN

80. Adakah encik mempunyai pencapaian ataupun anugerah sepanjang bergelar usahawan kraftangan rotan?
81. Adakah encik pernah terlibat dalam kraftangan rotan peringkat kebangsaan?

NASIHAT/HARAPAN

82. Apakah nasihat encik kepada golongan-golongan yang ingin menceburi bidang kraftangan rotan?
83. Apakah harapan encik terhadap kerajaan Malaysia dalam membantu mengembangkan lagi minat rakyat untuk menceburi bidang ini?
84. Pada pandangan encik, adakah kerajaan Malaysia sekarang memberi bantuan yang secukupnya untuk pengusaha-pengusaha kraftangan rotan?

85. Sekiranya encik bersara, apakah harapan encik untuk perniagaan ini pada masa hadapan?
86. Kalau anak encik meneruskan perniagaan encik, apakah harapan encik kepada anak encik?
87. Adakah encik berhasrat untuk mewariskan perniagaan encik kepada orang lain selain daripada anak encik seperti kepada kawan encik?
88. Apakah harapan encik yang masih belum dicapai dalam bidang ini?

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA
PERJANJIAN MENGENAI PROJEK SEJARAH LISAN

Saya MOHD SAMSUDIN BIN ALI K/P: pada
31/12/2023 dengan ini bersetuju dengan syarat-syarat temubual yang telah diadakan
di antara saya dengan Universiti Teknologi MARA. Syarat-syarat tersebut adalah seperti berikut:

1. Rakaman hasil temubual ini adalah bertujuan untuk kegunaan pengajaran, penyelidikan dan penerbitan tanpa melibatkan bayaran/ tuntutan dari mana-mana pihak. Walaubagaimanapun bagi tujuan selain daripada yang tersebut, persetujuan daripada tokoh perlu diperolehi.
2. Rakaman hasil temubual yang tersebut di atas adalah diserahkan dan menjadi hak milik sepenuhnya Universiti Teknologi MARA untuk penyimpanan kekal dan boleh mengambil apa-apa tindakan yang difikirkan perlu bagi memelihara rakaman dan transkrip ini.
3. Pihak Pengajian Sains Maklumat, Universiti Teknologi MARA boleh membuat transkrip rakaman dan transkrip-transkrip ini perlu/ tidak perlu disemak oleh tokoh (interviewee).
4. Rakaman dan transkrip ini akan dibuka kepada semua penyelidik sama ada dari Malaysia atau luar negara yang bertujuan membuat penyelidikan yang sah dengan syarat: -
 - a. Apabila petikan diambil dari rakaman/transkrip ini untuk digunakan di dalam penerbitan, tesis dll., sumbernya (tokoh) hendaklah diakui oleh penyelidik-penyelidik.

(Nama tokoh MOHD SAMSUDIN ALI)
Tarikh: 31-12-2023

(Nama Pensyarah: Nurulannisa Binti Abdullah)
b.p. Penolong Naib Canselor
Pengajian Sains Maklumat
Kolej Pengajian Pengkomputeran, Informatik
dan Media
Universiti Teknologi MARA (UITM)

GAMBAR 1: SURAT PERJANJIAN TOKOH

GAMBAR 2: MEMBERI HADIAH PENGHARGAAN KEPADA ENCIK MOHD. SAMSUDDIN BIN ALI

GAMBAR 3: TEMUBUAL DENGAN TOKOH

GAMBAR 4: HASIL KERJA/PERABOT YANG DIBUAT OLEH ENCIK SAMSUDDIN

GAMBAR 5: MEJA YANG DIPERBUAT DARI ROTAN

GAMBAR 6: BERSAMA ENCIK SAMSUDDIN

GAMBAR 7: PERABOT ROTAN ENCIK SAMSUDDIN

INDEKS

INDEKS

A Anyaman, 36,59,61 Australia, 25,73	B Bahagian, 25,34,35,53
C Cikgu, 28,29,37 Condong, 65	D Daripada, 33,59,74
E Enterprise, 4,21,63	F
G Gelang Mas, 30 Goyang, 60	H Harga, 34,41,50,53 Harapan, 72,73,74
I Institusi, 25,27	J Jual, 74
K Kelantan, 4,14,22,29,30,34,36,44,50,51,52 Kraftangan, 4,22,27,31,35,37,67,68 Kuala Lumpur, 24,25,42	L
M Malaysia, 14,26,71	N Negeri, 53

<p>O</p>	<p>P</p> <p>Perniagaan, 4,62,73 Pengusaha, 4,21,22,30,31 Perabot. 26,27,32,48,49,52,54,59 Produk, 29,45,49,52,54,60</p>
<p>Q</p>	<p>R</p> <p>Rotan, 4,21,22,26,27,29,30,31,32,33,34,35,36,38,40,47, 56,57,67,68</p>
<p>S</p> <p>Seni, 4,25 Singapura, 26,32,33</p>	<p>T</p> <p>Tokoh, 13,14 Tempahan, 45,51,55,58</p>
<p>U</p> <p>Universiti, 27,28</p>	<p>V</p>
<p>W</p> <p>Wakaf Bharu, 4,14,22</p>	<p>X</p>
<p>Y</p>	<p>Z</p>